

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

3 juni 2015

WETSONTWERP

**houdende instemming met het Akkoord tussen
het Koninkrijk België en Bermuda inzake de
uitwisseling van inlichtingen met betrekking
tot belastingaangelegenheden, gedaan te
Brussel op 11 april 2013 en te Hamilton op
23 mei 2013**

INHOUD

	Blz.
Samenvatting	3
Memorie van toelichting	4
Voorontwerp	27
Advies van de Raad van State	28
Wetsontwerp	30
Bijlage	31

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

3 juin 2015

PROJET DE LOI

**portant assentiment à l'Accord entre le
Royaume de Belgique et les Bermudes en vue
de l'échange de renseignements en matière
fiscale, fait à Bruxelles le 11 avril 2013 et à
Hamilton le 23 mai 2013**

SOMMAIRE

	Pages
Résumé	3
Exposé des motifs	4
Avant-projet	27
Avis du Conseil d'État	28
Projet de loi	30
Annexe	31

De regering heeft dit wetsontwerp op 20 mei 2015 ingediend.

Le gouvernement a déposé ce projet de loi le 20 mai 2015.

De “goedkeuring tot drukken” werd op 3 juni 2015 door de Kamer ontvangen.

Le “bon à tirer” a été reçu à la Chambre le 3 juin 2015.

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GO!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
FDF	:	Fédéralistes Démocrates Francophones
PP	:	Parti Populaire

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000: Parlementair document van de 54^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
 QRVA: Schriftelijke Vragen en Antwoorden
 CRIV: Voorlopige versie van het Integraal Verslag
 CRABV: Beknopt Verslag
 CRIV: Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)

PLEN: Plenum
 COM: Commissievergadering
 MOT: Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000: Document parlementaire de la 54^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
 QRVA: Questions et Réponses écrites
 CRIV: Version Provisoire du Compte Rendu intégral
 CRABV: Compte Rendu Analytique
 CRIV: Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
 PLEN: Séance plénière
 COM: Réunion de commission
 MOT: Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
 Natieplein 2
 1008 Brussel
 Tel. : 02/ 549 81 60
 Fax : 02/549 82 74
 www.dekamer.be
 e-mail : publicaties@dekamer.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
 Place de la Nation 2
 1008 Bruxelles
 Tél. : 02/ 549 81 60
 Fax : 02/549 82 74
 www.lachambre.be
 courriel : publications@lachambre.be

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

SAMENVATTING

Het ontwerp van instemmingswet heeft tot doel de bekrachtiging mogelijk te maken van het Akkoord tussen het Koninkrijk België en Bermuda inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden

Het Akkoord heeft tot doel inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden op verzoek uit te wisselen tussen België en Bermuda.

Het sluiten van dit Akkoord kadert in een proces waarbij België met zoveel mogelijk staten en jurisdicties akkoorden wil sluiten die voorzien in de uitwisseling van fiscale inlichtingen, met begrip van bankgegevens, volgens de standaard die is ontwikkeld door de OESO.

Het Akkoord is grotendeels gebaseerd op het OESO-model van akkoord inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden.

RÉSUMÉ

Le projet de loi d'assentiment a pour objet de permettre la ratification de l'Accord entre le Royaume de Belgique et les Bermudes en vue de l'échange de renseignements en matière fiscale.

L'Accord a pour objet l'échange de renseignements en matière fiscale, sur demande, entre la Belgique et les Bermudes.

La conclusion du présent Accord s'inscrit dans un processus en vertu duquel la Belgique souhaite conclure avec le plus grand nombre d'Etats et de juridictions des accords qui prévoient l'échange de renseignements fiscaux, y compris de renseignements bancaires, conformément au standard élaboré par l'OCDE.

L'Accord s'inspire largement du Modèle OCDE d'accord sur l'échange de renseignements en matière fiscale.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De regering onderwerpt heden aan uw instemming het Akkoord, gedaan te Brussel op 11 april 2013 en te Hamilton op 23 mei 2013, tussen het Koninkrijk België en Bermuda inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden (hierna “het Akkoord” genoemd).

Overeenkomstig de principebeslissing die werd genomen door de Interministeriële Conferentie “Buitenlands beleid” van 18 mei 2011 gaat het om een verdrag met een gemengd karakter.

A. Algemene context waarin het Akkoord moet worden geplaatst

In een mondiale economie is het essentieel dat de Staten samenwerken op fiscaal vlak, meer bepaald om de Staten in staat te stellen hun belastingwetgeving toe te passen en te doen naleven. Door een efficiënte samenwerking op fiscaal vlak kan men ervoor zorgen dat belastingplichtigen die toegang hebben tot grensoverschrijdende verrichtingen niet meer mogelijkheden tot fraude en belastingontduiking hebben dan die welke slechts op hun eigen nationale markt actief zijn. Het voortbestaan van een open wereldeconomie is afhankelijk van internationale samenwerking, daaronder begrepen internationale samenwerking op fiscaal vlak.

De uitwisseling van inlichtingen vormt een essentieel onderdeel van die internationale samenwerking op fiscaal vlak. Het is voor de Staten een efficiënte manier om hun eigen belastinggrondslagen te beschermen en om de “belastingparadijzen” en schadelijke belastingpraktijken te bestrijden.

De uitwisseling van inlichtingen kan op verschillende manieren verlopen. Indien het gaat om een algemene belastingovereenkomst met betrekking tot inkomstenbelastingen, volgt de uitwisseling van inlichtingen uit een bepaling die gebaseerd is op artikel 26 van het OESO-Model van belastingovereenkomst. Wanneer het sluiten van een overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting niet opportuun blijkt te zijn, kan de uitwisseling van inlichtingen worden georganiseerd door een akkoord ad hoc waarvan de bepalingen gebaseerd zijn op het OESO-Model van Akkoord inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden.

Ondanks het verzoek van Bermuda om met België een overeenkomst ter vermijding van dubbele belasting

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le gouvernement soumet aujourd’hui à votre assentiment l’Accord, fait à Bruxelles le 11 avril 2013 et à Hamilton le 23 mai 2013, entre le Royaume de Belgique et les Bermudes en vue de l’échange de renseignements en matière fiscale (ci-après “l’Accord”).

Conformément à la décision de principe adoptée par la Conférence Interministérielle “Politique étrangère” du 18 mai 2011, il s’agit d’un traité à caractère mixte.

A. Contexte général dans lequel s’inscrit l’Accord

Dans une économie mondiale, la coopération fiscale entre les États est essentielle notamment pour permettre aux États d’appliquer et de faire respecter leurs législations fiscales. Une coopération fiscale efficace permet de faire en sorte que les contribuables qui ont accès à des opérations transnationales n’aient pas davantage de possibilités de fraude et d’évasion fiscales que ceux qui n’interviennent que sur leurs propres marchés nationaux. La pérennité d’une économie mondiale ouverte dépend de la coopération internationale, y compris en matière fiscale.

L’échange de renseignements constitue une partie essentielle de cette coopération internationale en matière fiscale. Il s’agit d’un moyen efficace pour les États de protéger leurs propres bases d’imposition et de lutter contre les “paradis fiscaux” et les pratiques fiscales dommageables.

L’échange de renseignements peut reposer sur divers mécanismes. Dans le cas d’une convention fiscale générale concernant l’impôt sur le revenu, l’échange de renseignements découle d’une disposition inspirée de l’article 26 du Modèle de Convention fiscale de l’OCDE. Lorsque la conclusion d’une convention préventive de la double imposition ne semble pas opportune, l’échange de renseignements peut être organisé par un accord ad hoc dont les dispositions sont basées sur le Modèle OCDE d’Accord sur l’échange de renseignements en matière fiscale.

Malgré la demande des Bermudes de conclure avec la Belgique une convention préventive de la double

te sluiten, heeft België er voor geopteerd om met Bermuda een Akkoord dat beperkt is tot de uitwisseling van fiscale inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden (Tax Information Exchange Agreement (TIEA)) te sluiten. Door de beperkte omvang van de economie van Bermuda en van de economische relaties tussen België en Bermuda en door de afwezigheid van enige inkomstenbelasting in Bermuda, leek het voor de Belgische autoriteiten thans niet aangewezen om met Bermuda een algemeen dubbelbelastingverdrag af te sluiten.

Bermuda is een autonoom (zelfbesturend) Brits overzees gebied dat bestaat uit een groep van eilanden die gesitueerd zijn in het noordelijk deel van de Atlantische Oceaan. Het telt ongeveer 6500 inwoners en heeft een totale oppervlakte van 54 km².

Het economisch zwaartepunt van Bermuda is gedurende de laatste tien jaren verschoven van de toeristische sector naar de sector van de financiële dienstverlening (oprichting en beheer van vennootschappen, bankwezen, investeringsfondsen, (her)verzekeringswezen, etc.), die de laatste jaren meer dan 50 % van het BBP uitmaakt. Deze verschuiving is op gang gekomen na de aanvallen op het WTC in 2001 en de orkaan Katrina in 2005 waarbij Bermuda als een soort “veilige haven” werd beschouwd. De landbouwsector en de industriële sector zijn daarentegen zeer miniem aanwezig.

Sinds enkele jaren heerst er een economische recessie in Bermuda en is de openbare schuld onrustwekkend gestegen. Deze recessie houdt deels verband met de wereldwijde economische situatie, maar in 2012 heeft de internationale sector enkele klappen gekregen: enerzijds waren er grote verliezen in de verzekeringssector volgend op enkele grote natuurrampen en anderzijds verlieten niet minder dan 253 internationale bedrijven het eiland. De huidige regering probeert daarom om Bermuda aantrekkelijker te maken voor internationale bedrijven door de beperkingen op het aantrekken van buitenlands gekwalificeerd personeel te versoepelen.

Verder heeft Bermuda het vierde hoogste inkomen per capita ter wereld. Er bestaan geen inkomstenbelastingen of belastingen op omzet. Wel bestaan er een aantal indirecte belastingen (loonbelasting, vermogensbelasting, onroerend goedbelasting, douanerechten, etc.).

Wegens de afwezigheid van enige vorm van inkomstenbelasting (in casu vennootschapsbelasting) is Bermuda opgenomen op de lijst van landen zonder (of met lage) belasting die is terug te vinden in artikel 179 KB/WIB 92.

imposition, la Belgique a opté pour la conclusion avec les Bermudes d'un accord limité à l'échange de renseignements en matière fiscale (Accord d'échange de renseignements fiscaux (TIEA)). Etant donné l'importance limitée de l'économie des Bermudes et des relations économiques entre la Belgique et les Bermudes et en l'absence de tout impôt sur les revenus aux Bermudes, les autorités belges ont estimé qu'il n'était pas opportun actuellement de conclure une convention générale préventive de la double imposition avec les Bermudes.

Les Bermudes sont un territoire britannique d'outre-mer autonome, constitué d'un groupe d'îles situées dans la partie nord de l'océan Atlantique. Elles comptent environ 6500 habitants et ont une superficie totale de 54 km².

Le centre de gravité économique des Bermudes s'est déplacé au cours des dix dernières années du secteur du tourisme vers le secteur des services financiers (création et gestion de sociétés, secteur bancaire, fonds d'investissement, (ré)assurance, etc), qui constituent ces dernières années plus de 50 % du PIB. Cette évolution a démarré après les attentats contre le WTC en 2001 et l'ouragan Katrina en 2005, les Bermudes étant alors considérées comme une sorte de “zone de sécurité”. La présence des secteurs agricole et industriel est par contre très minime.

Depuis quelques années, les Bermudes sont touchées par une récession économique et la dette publique a augmenté de façon inquiétante. Cette récession est en partie liée à la situation économique mondiale mais, en 2012, le secteur international a essuyé quelques revers: d'une part, le secteur des assurances a subi des pertes importantes suite à quelques catastrophes naturelles majeures et, d'autre part, pas moins de 253 entreprises internationales ont quitté l'île. C'est pourquoi le gouvernement actuel tente de rendre les Bermudes plus attractives pour les entreprises internationales en assouplissant les restrictions à l'engagement de personnel qualifié étranger.

En outre, les Bermudes ont le quatrième revenu par habitant le plus élevé au monde. Il n'y existe pas d'impôts sur les revenus ni sur le chiffre d'affaires. Il y a toutefois un certain nombre d'impôts indirects (impôt sur les salaires, impôt sur la fortune, impôt sur les biens immobiliers, droits de douane, etc.).

En raison de l'absence de toute forme d'impôt sur les revenus (en l'occurrence d'impôt des sociétés) les Bermudes sont reprises dans la liste des pays à fiscalité faible ou peu élevée qui figure à l'article 179 AR/CIR 92.

1. Aanvangspunt van het proces ter bestrijding van de “belastingparadijzen” en de schadelijke belastingpraktijken

Het aanvangspunt van dit proces ligt in 1996, wanneer de lidstaten van de OESO vastgesteld hebben dat het nodig was om toezicht te houden op de fiscale gevolgen van de geleidelijke liberalisering van de internationale handel en investeringen. De voortschrijdende mobiliteit van kapitalen mag dan al een onbetwistbare rol gespeeld hebben in de economische groei, ze heeft ook de belastingstelsels van de verschillende Staten tegen elkaar uitgespeeld. Die concurrentie heeft geleid tot een opbod bij het invoeren van stimuleringsmaatregelen en tot de bloei van belastingparadijzen.

Deze toestand heeft geleid tot een verstoring van het evenwicht op het vlak van investeringsbeslissingen die in het algemeen schadelijk is voor de begroting van de meeste landen. De OESO werd er door zijn lidstaten dan ook mee belast om maatregelen uit te werken om die verstoring tegen te gaan.

Op grond van dat mandaat heeft de OESO in 1998 een rapport voorgelegd waarin de criteria worden vastgelegd die kenmerkend zijn voor “belastingparadijzen” en schadelijke belastingpraktijken. Dit rapport bevatte aanbevelingen tot het invoeren van een reeks unilaterale, bilaterale of multilaterale maatregelen om die stelsels en die praktijken op gecoördineerde wijze te kunnen bestrijden. Bij die maatregelen hoorden met name ook het opheffen van de bepalingen die de toegang van de belastingautoriteiten tot bankgegevens beperkten en een intensievere en doeltreffender aanwending van de procedures voor internationale administratieve bijstand.

De eerste concrete resultaten van de werkzaamheden van de OESO hadden betrekking op de lidstaten van de OESO. In 2000 heeft het Comité voor fiscale zaken van de OESO¹ immers verklaard dat alle OESO-lidstaten aan hun belastingadministraties toegang tot bankgegevens zouden moeten verlenen met het oog op de uitwisseling daarvan met hun verdragspartners. De lidstaten kregen ook nog andere aanbevelingen, meer bepaald het verbod op anonieme bankrekeningen of de verplichting om inlichtingen uit te wisselen in die gevallen waarin de aangezochte Staat de gevraagde inlichtingen niet nodig heeft voor de toepassing van zijn eigen belastingwetgeving. De initiatieven die door de lidstaten (en door de Staten die het statuut van waarnemende

¹ Het Comité voor fiscale zaken van de OESO is een werkgroep die is samengesteld uit hoge ambtenaren van de belastingadministraties van de 34 lidstaten (huidig aantal leden).

1. Point de départ du processus visant à lutter contre les “paradis fiscaux” et les pratiques fiscales dommageables

Le point de départ de ce processus se situe en 1996, lorsque les pays membres de l'OCDE ont constaté qu'il était nécessaire de contrôler les conséquences fiscales de la libéralisation progressive des échanges et des investissements internationaux. En effet, si le développement de la mobilité des capitaux a été un incontestable facteur de croissance économique, il a également mis en concurrence les systèmes fiscaux des différents États. Cette concurrence a conduit à une surenchère dans l'adoption d'incitants et à l'essor des paradis fiscaux.

Cette situation a engendré des distorsions au niveau des décisions d'investissement qui sont préjudiciables, d'une manière générale, aux budgets de la plupart des pays. L'OCDE a, dès lors, été chargée par ses pays membres de mettre au point des mesures pour lutter contre ces distorsions.

Sur la base de ce mandat, l'OCDE a présenté en 1998 un rapport fixant les critères qui caractérisent les “paradis fiscaux” et les pratiques fiscales dommageables. Ce rapport recommandait l'adoption d'une série de mesures de nature unilatérale, bilatérale ou multilatérale afin de lutter, de façon coordonnée, contre ces régimes et ces pratiques. Au nombre de ces mesures figuraient notamment la levée des dispositions limitant l'accès des autorités fiscales aux informations détenues par les banques ainsi que l'usage plus intensif et plus efficace des procédures d'assistance administrative internationale.

Les premiers résultats concrets des travaux de l'OCDE concernaient les pays membres de l'OCDE. En 2000, le Comité des Affaires Fiscales de l'OCDE¹ a, en effet, déclaré que tous les pays membres de l'OCDE devraient autoriser leurs administrations fiscales à accéder aux renseignements bancaires en vue d'échanger ceux-ci avec leurs partenaires conventionnels. D'autres recommandations ont également été faites aux pays membres, notamment l'interdiction des comptes bancaires anonymes ou l'obligation d'échanger des renseignements dans les cas où l'État requis n'a pas besoin des renseignements demandés pour l'application de sa propre législation fiscale. Les initiatives prises par les États membres (et par ceux ayant le statut

¹ Le Comité des Affaires Fiscales de l'OCDE est un groupe de travail composé de hauts fonctionnaires représentant les administrations fiscales des 34 pays membres (nombre de membres actuel).

Staat hebben) werden genomen, werden onderworpen aan een gedetailleerd onderzoek waarover twee rapporten werden gepubliceerd, het ene in 2003 en het andere in 2007.

2. Start van het proces in de landen die geen lid zijn van de OESO en focus op de uitwisseling van inlichtingen in fiscale aangelegenheden

In 2000 mochten vertegenwoordigers van landen die geen OESO-lidstaat waren deelnemen aan de werkzaamheden die binnen de OESO werden verricht. Momenteel nemen er reeds meer dan 100 landen deel aan die werkzaamheden, die vooral gericht zijn op de uitwisseling van inlichtingen en die verricht worden binnen het Mondiaal Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen (oorspronkelijk Mondiaal Forum inzake fiscaliteit genoemd). In 2002 heeft dit Forum een Modelakkoord uitgewerkt dat beperkt blijft tot de uitwisseling van inlichtingen in fiscale aangelegenheden. Het Forum pleit voor het sluiten van akkoorden conform de beginselen die in dat Modelakkoord zijn opgenomen. De uitwisseling van bankgegevens is één van die beginselen. Sinds 2006 wordt in een jaarlijks rapport verslag uitgebracht over de vooruitgang die in de betrokken landen is gemaakt aangaande transparantie en uitwisseling van inlichtingen.

Als gevolg van die werkzaamheden werd tevens een nieuwe paragraaf 5 ingevoegd in artikel 26 (Uitwisseling van inlichtingen) van het OESO-Modelverdrag tot vermijding van dubbele inkomsten- of vermogensbelasting van juli 2005. De nieuwe paragraaf 5 laat een Staat niet langer toe het verstrekken van inlichtingen te weigeren enkel en alleen omdat die inlichtingen in het bezit zijn van een bank. Dientengevolge hadden België, Luxemburg, Oostenrijk en Zwitserland in 2005 voorbehoud aangetekend bij die nieuwe paragraaf 5.

De OESO-normen inzake uitwisseling van inlichtingen hebben in oktober 2008 de goedkeuring gekregen van het Comité van Experts in Internationale Fiscale Samenwerking van de Verenigde Naties, dat ze heeft opgenomen in de Modelovereenkomst inzake dubbele belasting tussen ontwikkelde landen en ontwikkelingslanden. Ze zijn aldus uitgegroeid tot de standaard op wereldvlak.

3. Aansluiting van België bij het internationaal proces

België heeft in het dubbelbelastingverdrag dat op 27 november 2006 met de Verenigde Staten werd gesloten een bepaling opgenomen die analoog is aan artikel 26, paragraaf 5 van het OESO-Model. Door dit

d'observateurs) ont fait l'objet d'un examen détaillé dans deux rapports, l'un publié en 2003 et l'autre en 2007.

2. Ouverture du processus aux pays non membres de l'OCDE et focalisation sur l'échange de renseignements en matière fiscale

En 2000, les travaux menés au sein de l'OCDE se sont ouverts aux représentants de pays non membres de l'OCDE. Actuellement, déjà plus de 100 pays participent à ces travaux, lesquels sont concentrés sur l'échange de renseignements. Ces travaux se déroulent au sein du Forum Mondial sur la transparence et l'échange de renseignements (initialement baptisé Forum Mondial sur la fiscalité). En 2002, ce Forum a mis au point un Modèle d'accord limité à l'échange de renseignements en matière fiscale. Le Forum Mondial encourage la conclusion d'accords conformes aux principes repris dans ce Modèle. Parmi ces principes, figure l'échange d'informations bancaires. Depuis 2006, un rapport annuel expose les progrès accomplis en matière de transparence et d'échange de renseignements au sein des pays concernés.

Suite à ces travaux, un nouveau paragraphe 5 a également été introduit à l'article 26 (Echange de renseignements) du Modèle OCDE de convention fiscale concernant le revenu et la fortune de juillet 2005. Le nouveau paragraphe 5 ne permet plus à un État de refuser de communiquer des renseignements au seul motif que ceux-ci sont détenus par une banque. En 2005, la Belgique, le Luxembourg, l'Autriche et la Suisse avaient par conséquent chacun émis une réserve sur ce nouveau paragraphe 5.

Les normes OCDE d'échange de renseignements ont emporté l'adhésion, en octobre 2008, du Comité d'experts de la Coopération internationale en matière fiscale de l'ONU, qui les a introduites dans le Modèle de convention concernant les doubles impositions entre pays développés et pays en développement. Elles sont, ainsi, devenues le standard au niveau mondial.

3. Adhésion de la Belgique au processus international

La Belgique a introduit une disposition analogue à l'article 26, paragraphe 5 du Modèle OCDE dans la Convention fiscale conclue avec les États-Unis le 27 novembre 2006. Ce faisant, pour la première fois,

te doen aanvaardde ons land voor de eerste keer om te voldoen aan de van een andere Staat afkomstige vraag naar bankgegevens.

Onmiddellijk na het sluiten van die Overeenkomst heeft België vanaf januari 2007 binnen de internationale instanties (OESO, Europese Unie en de Verenigde Naties) laten weten dat het bereid was om geval per geval met andere Staten te onderhandelen over een verdragsbepaling die gelijksoortig was aan die welke met de Verenigde Staten werd overeengekomen. Op deze aanzet van België is geen enkel initiatief van onze verdragspartners gevolgd. In de versie van 2008 van het OESO-Model van belastingverdrag heeft België overigens vastgehouden aan zijn principieel voorbehoud, maar het heeft duidelijk aangegeven dat het bereid was om, geval per geval, een bepaling te aanvaarden met betrekking tot het uitwisselen van bankgegevens.

België heeft zich in maart 2009 volledig aangesloten bij de regels inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen die in de schoot van de OESO werden uitgewerkt. Deze nieuwe vooruitgang heeft als volgt vorm gekregen:

— door op 11 maart 2009 mede te delen dat België het voorbehoud introk dat het had aangetekend bij artikel 26, paragraaf 5 van het OESO-Model;

— door het voorstel dat de minister van Financiën heeft gedaan aan zijn ambtgenoten van de EU en van de OESO om die bepaling op te nemen in de overeenkomsten die België met elke lidstaat van de OESO en van de EU heeft gesloten;

— door de beslissing om vanaf 1 januari 2010 binnen het kader van de spaarrichtlijn over te gaan tot het automatisch uitwisselen van inlichtingen, zonder het einde af te wachten van de overgangperiode (de interesten die vanaf 1 januari 2010 in België betaald worden, maken sinds 2011 het voorwerp uit van een automatische uitwisseling van inlichtingen door België).

4. Versnelling van het internationaal proces en opstellen van “witte”, “grijze” en “zwarte” lijsten

De samenkomst van de G 20 in Londen op 2 april 2009 heeft het proces waarbij de Staten zich aansloten bij de internationale standaard aanzienlijk versneld. Tegen de achtergrond van de economische en financiële crisis werd die samenkomst afgesloten met het innemen van bijzonder krachtige standpunten. De nood aan transparantie en internationale samenwerking in belastingzaken werd nog eens bevestigd en tegen de Staten die terughoudend zijn om zich aan te sluiten bij

notre pays acceptait de satisfaire aux demandes de renseignements bancaires provenant d'un autre État.

Dans la foulée de cette Convention, la Belgique a fait savoir dès janvier 2007 dans les enceintes internationales (OCDE, Union Européenne et ONU) qu'elle était disposée à négocier, au cas par cas, avec d'autres États une disposition conventionnelle similaire à celle conclue avec les États-Unis. Cette ouverture de la Belgique n'a été suivie d'aucune initiative de nos partenaires conventionnels. Par ailleurs, dans la version de 2008 du Modèle de convention fiscale de l'OCDE, la Belgique a maintenu sa réserve de principe mais a clairement indiqué qu'elle était disposée à accepter, au cas par cas, une disposition relative à l'échange de renseignements bancaires.

En mars 2009, la Belgique s'est pleinement ralliée aux normes de transparence et d'échange de renseignements élaborées au sein de l'OCDE. Cette nouvelle avancée s'est concrétisée:

— par l'annonce, le 11 mars 2009, de la levée de la réserve que la Belgique avait formulée à l'égard de l'article 26, paragraphe 5 du Modèle OCDE;

— par la proposition faite par le ministre des Finances à ses homologues de l'UE et de l'OCDE d'introduire cette disposition dans les conventions qui lient la Belgique à chacun des pays membres de l'OCDE et de l'UE;

— par la décision de passer à l'échange automatique de renseignements dans le cadre de la directive épargne dès le 1^{er} janvier 2010 sans attendre la fin de la période transitoire (les intérêts payés en Belgique à partir du 1^{er} janvier 2010 font l'objet, depuis 2011, d'un échange automatique de renseignements par la Belgique).

4. Accélération du processus international et établissement de listes “blanches”, “grises” et “noires”

Le mouvement d'adhésion des États au standard international s'est considérablement accéléré à la suite de la réunion du G 20 à Londres le 2 avril 2009. En raison du contexte de crise financière et économique, cette réunion s'est soldée par des prises de position particulièrement fortes. Le besoin de transparence et de coopération internationale en matière fiscale a été réaffirmé et les États réticents à adhérer au standard international ont été menacés de sanctions. Une série

de internationale standaard werd met sancties bedreigd. Er werd een reeks tegenmaatregelen besproken: de belastingplichtigen en de financiële instellingen verplichten nog meer inlichtingen te verstrekken die betrekking hebben op transacties waarbij die “niet meewerkende” Staten betrokken zijn; elke belastingvermindering of —aftrek weigeren voor betalingen aan begunstigen die in die Staten wonen; belastingen heffen van die betalingen ...

Dezelfde dag heeft de OESO een document gepubliceerd waarin de 84 Staten die toen deel uitmaakten van het Mondiaal Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen over drie lijsten werden verdeeld, in functie van de vooruitgang die elk van hen had geboekt bij het invoeren van de internationale standaard.

In een eerste “witte” lijst waren de Staten opgenomen waar die standaard reeds wezenlijk ingevoerd werd.

Een tweede “grijze” lijst bevatte een tussencategorie met Staten die zich weliswaar bij de internationale standaard hebben aangesloten maar deze nog niet hebben ingevoerd op een manier die als voldoende beoordeeld wordt. Deze lijst is verdeeld in twee onderafdelingen.

In de eerste onderafdeling vindt men de landen die in het licht van het onder punt 1 hierboven vermelde OESO-rapport van 1998 als belastingparadijzen moeten beschouwd worden. Bermuda werd in 2000 door de OESO bestempeld als een “belastingparadijs”, maar het land verklaarde op 15 mei 2000 dat het zich aansloot bij de internationale standaard en werd ten gevolge daarvan opgenomen in de eerste onderafdeling van de “grijze” lijst.

De tweede onderafdeling bevatte de “andere financiële centra”; het is in die onderafdeling, die voor dergelijke gevallen in het leven werd geroepen, dat België werd ondergebracht. Opdat een Staat in de witte lijst kon worden opgenomen moest deze immers ten minste twaalf overeenkomsten hebben gesloten die voorzien in een administratieve bijstand die beantwoordt aan de internationale standaard. Begin april 2009 kon België zich slechts beroepen op de ondertekening van de Overeenkomst met de Verenigde Staten.

De derde “zwarte” lijst omvatte de Staten die zich er nog niet toe verbonden hadden om de internationale standaard toe te passen. Die lijst is inmiddels leeg gelet op de algemene aansluiting bij de internationale standaard.

de contre-mesures ont été évoquées: exiger que les contribuables et les institutions financières fournissent davantage d'informations en ce qui concerne les transactions impliquant ces États “non coopératifs”; refuser toute réduction d'impôt ou déduction fiscale en ce qui concerne les versements effectués au profit de bénéficiaires résidant dans ces États, prélever des taxes sur ces versements,...

Le même jour, l'OCDE a rendu public un document répartissant les 84 États participant à l'époque au Forum Mondial sur la transparence et l'échange de renseignements en trois listes en fonction des progrès accomplis par chacun d'eux dans la mise en œuvre du standard international.

Une première liste “blanche” reprenait les États qui avaient déjà substantiellement mis en œuvre ce standard.

Une deuxième liste “grise” établissait une catégorie intermédiaire d'États qui, bien qu'ayant adhéré à ce standard, n'avaient pas encore procédé à sa mise en œuvre dans une mesure jugée suffisante. Cette liste comporte deux subdivisions.

Dans la première subdivision sont classés les pays qui, au regard des critères du rapport de l'OCDE de 1998 mentionné au point 1 ci-avant, doivent être considérés comme des paradis fiscaux. En 2000, les Bermudes ont été qualifiées de “paradis fiscal” par l'OCDE mais, le 15 mai 2000, ce pays a déclaré adhérer au standard international et a, dès lors, été repris dans la première subdivision de la liste “grise”.

La deuxième subdivision reprenait les “autres centres financiers”; c'est dans cette catégorie, créée pour les besoins de l'espèce, qu'avait été placée la Belgique. En effet, pour qu'un État puisse figurer dans la liste blanche, celui-ci devait avoir signé au moins douze accords prévoyant une assistance administrative répondant aux exigences du standard international. Or, début avril 2009, la Belgique ne pouvait se prévaloir que de la signature de la Convention avec les États-Unis.

La troisième liste “noire” regroupait les États ne s'étant pas encore engagés à appliquer le standard international. Cette liste est, désormais, vide en raison de l'adhésion généralisée au standard international.

5. Het afsluiten door België van akkoorden inzake de uitwisseling van inlichtingen

België, dat van de tweede lijst wenste te verdwijnen, heeft dan de inspanningen opgevoerd die sinds maart 2009 werden geleverd om zo snel mogelijk internationale overeenkomsten te sluiten die de uitwisseling van bankgegevens mogelijk moeten maken.

Dankzij die inspanningen heeft België op zeer korte tijd 12 akkoorden ondertekend die voorzien in een administratieve bijstand die beantwoordt aan de eisen van de internationale standaard. Daardoor is België sinds 17 juli 2009 opgenomen in de “witte” lijst met Staten waar de internationale standaard reeds wezenlijk ingevoerd werd.

De regering is verder gegaan met het in maart 2009 aangevatte proces opdat België op termijn met de meeste landen — en in ieder geval met alle belastingparadijzen — inlichtingen, daaronder begrepen bankgegevens, kan uitwisselen met het oog op de toepassing van zijn belastingwetgeving. Dit Akkoord met Bermuda kadert in de voortzetting van dit proces.

6. Peer review

In september 2009 heeft het Mondiaal Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen beslist om een systeem in te voeren waarmee kan geëvalueerd worden in welke mate de internationale normen daadwerkelijk door de deelnemende Staten worden toegepast. Dat systeem, “beoordeling door gelijken” genoemd (“peer review”) omdat het onderzoek geleid wordt, en de beoordeling gebeurt door vertegenwoordigers van Staten die deelnemen aan het Mondiaal Forum, voorziet voor elke gecontroleerde Staat in twee onderzoeksfases.

De 1^{ste} fase bestaat uit een analyse van het juridisch en reglementair kader dat door de betrokken Staat gecreëerd werd met het oog op het uitwisselen van inlichtingen. Voor België heeft die 1^{ste} fase plaatsgevonden in het 2^{de} semester van 2010. Het evaluatie-verslag werd in april 2011 gepubliceerd. Dat rapport was gebaseerd op de situatie in november 2010 en stelde een leemte vast in de Belgische interne wetgeving met het oog op de internationale uitwisseling van bankinformatie en spoorde België aan om zo snel mogelijk de ratificatieprocedures af te ronden van een significant aantal akkoorden die reeds werden ondertekend door België om te voldoen aan de internationale standaard². De regering heeft het risico niet willen lopen dat de betrokken ratificatieprocedures ingevolge de kwalificatie van de

² Dat verslag kan geraadpleegd worden op de website van de OESO:
<http://eoi-tax.org/jurisdictions/BE#p2>

5. Conclusion par la Belgique d'accords d'échange de renseignements

La Belgique, désireuse de quitter la deuxième liste, a alors intensifié les efforts entrepris depuis mars 2009 pour signer le plus rapidement possible des accords internationaux permettant l'échange de renseignements bancaires.

Grâce à ces efforts, la Belgique a signé dans un délai très court 12 accords prévoyant une assistance administrative répondant aux exigences du standard international. Ce faisant, la Belgique est reprise, depuis le 17 juillet 2009, dans la liste “blanche” des États qui ont déjà substantiellement mis en œuvre le standard international.

Le gouvernement a poursuivi le processus entamé en mars 2009 afin qu'à terme la Belgique puisse échanger des renseignements, y compris des renseignements bancaires, avec la plupart des pays — et en tout cas avec tous les paradis fiscaux — en vue d'appliquer sa législation fiscale. Le présent Accord avec les Bermudes s'inscrit dans la poursuite de ce processus.

6. Peer Review

En septembre 2009, le Forum Mondial sur la transparence et l'échange de renseignements a décidé de mettre en place un dispositif permettant d'évaluer l'effectivité de la mise en œuvre du standard international par les États participants. Ce dispositif, appelé “examen par les pairs” (“peer review”) en raison du fait qu'il est piloté par des représentants d'États participant au Forum Mondial qui procèdent à l'évaluation, prévoit, pour chaque État supervisé, deux phases d'examen.

La 1^{ère} phase consiste en l'analyse du cadre juridique et réglementaire mis en place par l'État considéré aux fins de l'échange de renseignements. En ce qui concerne la Belgique, cette 1^{ère} phase a eu lieu durant le 2^{ème} semestre 2010. Le rapport d'évaluation a été publié en avril 2011. Ce rapport était basé sur la situation en novembre 2010. Il constatait une lacune dans la législation interne belge concernant l'échange international d'informations bancaires et incitait la Belgique à terminer aussi rapidement que possible les procédures de ratification d'un nombre significatif d'accords déjà signés par la Belgique afin de satisfaire au standard international². Le gouvernement n'a pas voulu courir le risque de voir les procédures de ratification concernées ne pas être terminées à temps en raison de la

² Ce rapport peut être consulté sur le site internet de l'OCDE:
<http://eoi-tax.org/jurisdictions/BE#p2>

nieuwe verdragsinstrumenten als gemengde verdragen niet tijdig afgerond zouden kunnen worden en heeft via de wet van 14 april 2011 houdende diverse bepalingen (BS van 6 mei 2011) een wijziging van artikel 322 WIB 92 ingevoerd die toelaat vanaf 1 juli 2011 op grond van het bestaande netwerk van belastingverdragen met meer dan 80 partnerlanden bankinformatie uit te wisselen. Op aandringen van België werd dan ook op 12 september 2011 een aanvullend rapport gepubliceerd waarin geconcludeerd wordt dat het juridisch en reglementair kader in België ter zake voldoet³. De 2^{de} fase van het onderzoek heeft in het 2^{de} semester van 2012 plaatsgevonden en had betrekking op de manier waarop het juridisch en reglementair kader in België concreet functioneert. Het evaluatierapport van deze fase werd op 11 april 2013 gepubliceerd⁴. Ook in dit rapport wordt België aangemaand om de ondertekende akkoorden die aan de internationale standaard beantwoorden zo snel mogelijk te ratificeren en haar netwerk van verdragen waarin de internationale standaard voor de uitwisseling van inlichtingen is opgenomen verder uit te breiden.

Voor Bermuda heeft de eerste fase in het eerste semester van 2010 plaatsgevonden. Het verslag van deze eerste fase werd op 7 december 2010 gepubliceerd en een aanvullend verslag werd gepubliceerd op 5 april 2012⁵. Uit deze verslagen blijkt evenwel dat informatie aangaande de eigendom van trusts en Limited Partnerships niet altijd voorhanden is en dat er niet voldoende dwingende maatregelen zijn voor trust of buitenlandse partnerships om een duidelijke boekhouding bij te houden. Bermuda wordt dan ook aangemaand om zijn wetgeving hieromtrent aan te passen. De tweede fase van het onderzoek die betrekking heeft op de manier waarop het juridisch en reglementair kader in Bermuda concreet functioneert is gepland voor de 2^e helft van 2012. Het verslag is op 10 juli 2013 gepubliceerd⁶.

Er werd nog niet vastgelegd welke de gevolgen zullen zijn indien de resultaten van dat onderzoek voor een bepaald land niet bevredigend zouden zijn, maar het is zeer waarschijnlijk dat er nieuwe lijsten zullen

qualification de traités mixtes des nouveaux instruments conventionnels. Il a donc introduit, par le biais de la loi du 14 avril 2011 portant des dispositions diverses (MB du 6 mai 2011), une modification de l'article 322 CIR 92 qui permet, depuis le 1^{er} juillet 2011, d'échanger des informations bancaires avec plus de 80 pays partenaires sur la base du réseau existant de traités fiscaux. Sur l'insistance de la Belgique, un rapport complémentaire a été publié le 12 septembre 2011. Celui-ci conclut que le cadre juridique et réglementaire belge en la matière est suffisant³. La 2^{ème} phase de cet examen a eu lieu durant le 2^{ème} semestre 2012 et portait sur la manière dont le cadre juridique et réglementaire mis en place par la Belgique fonctionne concrètement. Le rapport d'évaluation de cette phase a été publié le 11 avril 2013⁴. Ce rapport recommande également à la Belgique de ratifier aussi rapidement que possible les accords signés qui satisfont au standard international et de continuer à élargir son réseau de traités reprenant le standard international d'échange de renseignements.

En ce qui concerne les Bermudes, la 1^{ère} phase a eu lieu durant le premier semestre 2010. Le rapport de cette première phase a été publié le 7 décembre 2010 et un rapport complémentaire a été publié le 5 avril 2013⁵. Il ressort toutefois de ces rapports que les renseignements concernant la propriété des trusts et des *Limited Partnerships* ne sont pas toujours disponibles et qu'il n'y a pas suffisamment de mesures contraignantes pour obliger les trusts et les *partnerships* étrangères à tenir une comptabilité précise. Il est dès lors recommandé aux Bermudes d'adapter leur législation en la matière. La 2^{ème} phase de l'examen, qui porte sur la manière dont le cadre juridique et réglementaires fonctionnent concrètement aux Bermudes, est planifié pour la deuxième moitié de 2012. Le rapport a été publié le 10 juillet 2013⁶.

Les conséquences d'un examen non concluant n'ont pas encore été déterminées mais il est fort probable que de nouvelles listes d'États considérés comme non coopératifs seront dressées et que des sanctions telles

³ Dat verslag kan geraadpleegd worden op de website van de OESO:

<http://eoi-tax.org/jurisdictions/BE#p2>.

⁴ Dat verslag kan geraadpleegd worden op de volgende website:

<http://eoi-tax.org/jurisdictions/BE#p2>.

⁵ Beide verslagen kunnen geraadpleegd worden op de volgende website:

<http://eoi-tax.org/jurisdictions/BM#peerreview>.

⁶ Dat verslag kan geraadpleegd worden op de volgende website:

<http://www.eoi-tax.org/jurisdictions/BM#p2>.

³ Ce rapport peut être consulté sur le site internet de l'OCDE:

<http://eoi-tax.org/jurisdictions/BE#p2>.

⁴ Ce rapport peut être consulté sur le site internet suivant:

<http://eoi-tax.org/jurisdictions/BE#p2>.

⁵ Ces deux rapports peuvent être consultés sur le site internet suivant:

<http://eoi-tax.org/jurisdictions/BM#peerreview>.

⁶ Ce rapport peut être consulté sur le site internet suivant:

<http://www.eoi-tax.org/jurisdictions/BM#p2>.

opgemaakt worden met Staten die als niet-meewerkend beschouwd worden en dat er sancties zullen worden opgelegd zoals deze die door de G20 in april 2009 in het vooruitzicht werden gesteld.

B. Europese juridische context

De lidstaten hebben hun bevoegdheid inzake directe belastingen behouden, zelfs indien de Europese Gemeenschap in principe over een samenlopende bevoegdheid beschikt krachtens artikel 115 van het Verdrag. De Raad stelt inderdaad met eenparigheid van stemmen richtlijnen vast voor het nader tot elkaar brengen van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten die rechtstreeks van invloed zijn op de instelling of de werking van de gemeenschappelijke markt. Tot nu toe werd van deze samenlopende bevoegdheid slechts op relatief beperkte wijze gebruik gemaakt. Bovendien hebben de door de Raad uitgevaardigde richtlijnen in principe enkel betrekking op de verrichtingen tussen inwoners van verschillende lidstaten. De betrekkingen tussen lidstaten en derde Staten worden nauwelijks beoogd.

Richtlijn 2003/48/EG van 3 juni 2003 betreft de belastingheffing op inkomsten uit spaargelden in de vorm van rentebetaling (de "spaarrichtlijn"). Het doel van die richtlijn is te verzekeren dat de interest die in een lidstaat wordt toegekend aan uiteindelijk gerechtigden die natuurlijke personen zijn en die hun fiscale woonplaats in een andere lidstaat hebben, daadwerkelijk overeenkomstig het binnenlands recht van laatstgenoemde lidstaat belast wordt. De Richtlijn raadt aan om daartoe een beroep te doen op de automatische uitwisseling van inlichtingen. In het kader van die Richtlijn, en om een kapitaalvlucht naar landen die geen lid zijn van de Europese Unie te voorkomen, heeft de Europese Commissie akkoorden gesloten met Zwitserland, Liechtenstein, San Marino, Monaco en Andorra opdat die landen maatregelen zouden invoeren van gelijke strekking als die welke opgenomen zijn in de Richtlijn. Tegelijkertijd heeft elk van de lidstaten gelijksoortige akkoorden gesloten met de afhankelijke of geassocieerde gebieden van het Verenigd Koninkrijk en van Nederland (de Kanaaleilanden, het Eiland Man, en verscheidene gebieden in de Caraïben.). De werkingssfeer van de automatische uitwisseling van inlichtingen die door de "spaarrichtlijn" en door voornoemde akkoorden wordt ingesteld, blijft evenwel beperkt wegens het feit dat die rechtsinstrumenten slechts de interest beogen die wordt betaald aan natuurlijke personen. Deze werkingssfeer botst niet met de werkingssfeer van dit Akkoord.

Bovendien regelt de nieuwe richtlijn 2011/16/EU betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen en tot intrekking van richtlijn

que celles évoquées par le G 20 en avril 2009 seront appliquées.

B. Contexte juridique européen

Les États membres de l'Union européenne ont conservé leurs compétences à l'égard des impôts directs, même si la Communauté européenne dispose d'une compétence concurrente de principe en vertu de l'article 115 du Traité. Le Conseil, statuant à l'unanimité, arrête, en effet, des directives pour le rapprochement des dispositions législatives, réglementaires et administratives des États membres qui ont une incidence directe sur l'établissement ou le fonctionnement du marché commun. Jusqu'à présent, cette compétence concurrente n'a été mise en œuvre que de manière relativement limitée. En outre, les directives arrêtées par le Conseil n'intéressent, en principe, que les opérations entre résidents d'États membres différents. Les relations entre États membres et États tiers ne sont que peu concernées.

La directive 2003/48/CE du 3 juin 2003 concerne la fiscalité des revenus de l'épargne sous forme de paiements d'intérêts ("directive épargne"). Celle-ci vise à garantir que les intérêts alloués dans un État membre à des bénéficiaires effectifs, personnes physiques, qui ont leur résidence fiscale dans un autre État membre soient imposés effectivement selon le droit interne de ce dernier État membre. Pour ce faire, la directive préconise le recours à l'échange automatique de renseignements. Dans le cadre de cette directive et en vue d'éviter une fuite des capitaux vers des pays non membres de l'Union européenne, la Commission européenne a conclu des accords avec la Suisse, le Liechtenstein, Saint-Marin, Monaco et Andorre afin que ceux-ci adoptent des mesures équivalentes à celles figurant dans la directive. Parallèlement, chacun des États membres a conclu des accords semblables avec les territoires dépendants ou associés du Royaume-Uni et des Pays-Bas (îles anglo-normandes, île de Man et divers territoires des Caraïbes). Le champ d'application de l'échange automatique d'informations que mettent en place la "directive épargne" et les accords précités est cependant limité en raison du fait que ces instruments juridiques ne visent que les intérêts payés à des personnes physiques. Ce champ d'application n'entre pas en conflit avec le champ d'application du présent Accord.

Par ailleurs, la nouvelle directive 2011/16/UE relative à la coopération administrative dans le domaine fiscal et abrogeant la directive 77/799/CEE organise

77/799/EEG de uitwisseling tussen de lidstaten van inlichtingen die naar verwachting relevant zullen zijn voor de toepassing en de tenuitvoerlegging van hun interne belastingwetgeving. Die nieuwe richtlijn, die op 11 maart 2011 in werking getreden is, vervangt richtlijn 77/799/EEG door het invoeren van de door de OESO uitgewerkte internationale norm inzake uitwisseling van fiscale gegevens.

Die nieuwe richtlijn bevat een hoofdstuk over de betrekkingen met derde landen. Op grond van de bepalingen van artikel 24 van die richtlijn, mogen inlichtingen die werden verkregen van een derde land — voor zover een akkoord met dat derde land zulks toestaat — doorgegeven worden aan andere lidstaten van de Europese Unie voor dewelke die inlichtingen van nut kunnen zijn. Omgekeerd mogen inlichtingen die werden verkregen van een andere lidstaat onder bepaalde voorwaarden doorgegeven worden aan een derde land. Artikel 1 van de richtlijn stelt uitdrukkelijk dat de richtlijn geen afbreuk doet aan het feit dat de lidstaten al hun verplichtingen moeten nakomen aangaande een meer uitgebreide administratieve samenwerking die kan voortvloeien uit andere rechtsmiddelen, met inbegrip van eventuele bilaterale of multilaterale akkoorden.

Tot slot heeft de Europese Commissie op 28 april 2009 een mededeling aangenomen waarin de maatregelen worden geïnventariseerd die de lidstaten zouden moeten nemen ter bevordering van het “goed bestuur” in belastingzaken (zijnde de transparantie en de uitwisseling van inlichtingen verbeteren en verder vooruitgaan op de weg van eerlijke concurrentie in belastingzaken).

Binnen de huidige Europese juridische context is de bevoegdheid van België bijgevolg onaangetast gebleven wanneer het gaat om het sluiten van een akkoord inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden met Bermuda. Dit akkoord is bovendien in overeenstemming met de principes van goed bestuur die door de Commissie worden aanbevolen. Rekening houdend, enerzijds, met het feit dat dit akkoord de inlichtingen behandelt die in het bezit zijn van banken, en, anderzijds, met de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HJEU) met betrekking tot artikel 63 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), houdt dit Akkoord in ieder geval in dat de vrijheid van kapitaalverkeer waarin artikel 63 van het VWEU voorziet, volledig zal moeten worden toegepast met Bermuda overeenkomstig de rechtspraak van het HJEU. Dit betekent dat eventuele beperkingen die zouden voortkomen uit wetgeving die in België is ingevoerd na 31 december 1993 en die mochten in stand worden gehouden wegens het gebrek aan uitwisseling van bankgegevens tussen België en

l'échange entre les États membres des informations vraisemblablement pertinentes pour l'administration et l'application de leur législation fiscale interne. Cette nouvelle directive, entrée en vigueur le 11 mars 2011, remplace la directive 77/799/CEE en intégrant le standard international d'échange de renseignements fiscaux élaboré par l'OCDE.

Cette nouvelle directive comporte un chapitre relatif aux relations avec les pays tiers. En vertu des dispositions de l'article 24 de cette directive, des informations reçues d'un pays tiers peuvent — pour autant qu'un accord avec ce pays tiers l'autorise — être transmises à d'autres États membres de l'Union européenne auxquels ces informations peuvent être utiles. Inversement, des informations reçues d'un autre État membre peuvent, à certaines conditions, être transmises à un pays tiers. Il est expressément stipulé à l'article premier de la directive que celle-ci ne porte pas atteinte à l'exécution de toute obligation des États membres quant à une coopération administrative plus étendue qui résulterait d'autres instruments juridiques, y compris d'éventuels accords bilatéraux ou multilatéraux.

Enfin, la Commission européenne a adopté le 28 avril 2009 une communication dans laquelle sont recensées les mesures que les États membres devraient prendre pour promouvoir la “bonne gouvernance” dans le domaine fiscal (c'est-à-dire améliorer la transparence et l'échange d'informations et progresser sur la voie de la concurrence loyale en matière fiscale).

Dans le contexte juridique européen actuel, la compétence de la Belgique est, dès lors, demeurée entière lorsqu'il s'agit de conclure un accord relatif à l'échange de renseignements en matière fiscale avec les Bermudes. Cet Accord est, par ailleurs, conforme aux principes de bonne gouvernance prônés par la Commission. Compte tenu, d'une part, du fait qu'il couvre les renseignements détenus par les banques et, d'autre part, de la jurisprudence de la Cour de Justice de l'Union Européenne (CJUE) relative à l'article 63 du Traité sur le fonctionnement de l'Union Européenne (TFUE), le présent Accord implique, en tout cas, que la liberté de circulation des capitaux prévue par l'article 63 du TFUE devra être appliquée complètement avec les Bermudes conformément à la jurisprudence de la CJUE. Ceci signifie que les éventuelles restrictions qui trouveraient leur origine dans une législation introduite en Belgique après le 31 décembre 1993 et qui pouvaient être maintenues en raison de l'absence d'échange de renseignements bancaires entre la Belgique et les Bermudes devraient être levées dans les relations entre

Bermuda, zouden moet worden opgeheven in de betrekkingen tussen België en Bermuda zodra dit Akkoord van toepassing zal zijn.

C. Sociaal-economische impact

Dit Akkoord, dat beperkt is tot de uitwisseling van fiscale inlichtingen op verzoek, zal op sociaal-economisch vlak geen impact hebben in België.

D. Technische bepalingen

Het Akkoord is grotendeels gebaseerd op het OESO-Model van akkoord inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden. Dat model werd ontwikkeld door een werkgroep van het Mondiaal Forum van de OESO voor een effectieve uitwisseling van inlichtingen. Die werkgroep was samengesteld uit vertegenwoordigers van zowel OESO-lidstaten als van landen of jurisdicties die geen lid zijn van de OESO, maar die zich ertoe verbonden hebben om zich aan te sluiten bij de internationale standaard inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen (de zogenaamde “coöperatieve jurisdicties”). De werkgroep kreeg de opdracht om een rechtsinstrument te ontwikkelen dat kon gebruikt worden voor het opstarten van een effectieve uitwisseling van inlichtingen met het oog op het OESO-initiatief inzake schadelijke belastingpraktijken. Het OESO-Model dat uit die werkzaamheden ontstaan is, maakt de vereiste norm uit voor een effectieve uitwisseling van inlichtingen. Tijdens de onderhandelingen over dit Akkoord hebben de onderhandelaars zich uiteraard op dit OESO-Model gebaseerd⁷.

1. Artikel 1 (Doel en werkingssfeer van het Akkoord)

Het Akkoord heeft tot doel inlichtingen uit te wisselen die “relevant zijn” voor de toepassing of de tenuitvoerlegging van de nationale wetgeving van de overeenkomstsluitende Partijen met betrekking tot de belastingen en belastingaangelegenheden waarop dit Akkoord van toepassing is.

Die bijstand omvat in ieder geval de inlichtingen die relevant zijn voor de bepaling, de vestiging en de invordering van die belastingen, voor de invordering en de tenuitvoerlegging van belastingvorderingen, of voor

⁷ De tekst van dat OESO-Model van akkoord inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden alsmede de commentaar bij dit Model van akkoord kunnen worden geraadpleegd op de site van de OESO (www.oecd.org/dataoecd/41/18/33977677.pdf).

la Belgique et les Bermudes dès que le présent Accord sera applicable.

C. Impact socio-économique

Le présent Accord, qui est limité à l'échange de renseignements fiscaux sur demande, n'aura aucun impact socio-économique en Belgique.

D. Dispositions techniques

L'Accord s'inspire largement du Modèle OCDE d'accord sur l'échange de renseignements en matière fiscale. Ce Modèle été élaboré par un groupe de travail du Forum Mondial de l'OCDE pour un échange effectif de renseignements. Ce groupe de travail était composé de représentants tant de pays membres de l'OCDE que de pays ou juridictions non-membres mais s'étant engagés à adhérer au standard international de transparence et d'échange de renseignements (les juridictions dites “coopératives”). Le groupe de travail avait reçu pour mandat d'élaborer un instrument juridique pouvant être utilisé pour mettre en place un échange effectif de renseignements aux fins de l'initiative de l'OCDE concernant les pratiques fiscales dommageables. Le Modèle OCDE issu de ces travaux représente la norme requise pour un échange effectif de renseignements. Lors de la négociation du présent Accord, les négociateurs se sont naturellement basés sur ce Modèle OCDE⁷.

1. Article 1 (Objet et champ d'application de l'Accord)

L'Accord a pour objet l'échange de renseignements “pertinents” pour administrer ou appliquer la législation interne des Parties contractantes relative aux impôts et matières fiscales visés par l'Accord.

Cette assistance couvre, en tout cas, les renseignements pertinents pour la détermination, l'établissement et la perception de ces impôts, pour le recouvrement et l'exécution des créances fiscales, ou pour les enquêtes

⁷ Le texte de ce Modèle OCDE d'accord sur l'échange de renseignements en matière fiscale ainsi que le commentaire de ce Modèle d'accord peuvent être consultés sur le site Internet de l'OCDE (www.oecd.org/dataoecd/41/18/33977677.pdf).

het instellen van onderzoeken of vervolgingen inzake belastingaangelegenheden. De bijstand heeft betrekking op elke persoon (inwoner of niet-inwoner) die in één der beide overeenkomstsluitende Partijen onderworpen is aan een in artikel 3 bedoelde belastingen.

Het Akkoord bepaalt dat informatie relevant is niet-tengestaande dat de relevantie van deze informatie slechts definitief kan beoordeeld worden nadat de verzoekende Partij de informatie heeft ontvangen. Het is bovendien niet noodzakelijk dat er aanwijzingen aangaande belastingfraude aanwezig zijn in het dossier van de persoon waarover de vraag om inlichtingen is ingediend. Het volstaat dat er ernstige redenen zijn om te denken dat die inlichtingen relevant zijn met het oog op de bepaling, de vestiging, de tenuitvoerlegging of de invordering van een belasting waarop het Akkoord van toepassing is. Door de expliciete invoering van deze bepaling sluit de term “relevant zijn” aan bij de internationale standaard “naar verwachting relevant zijn”.

De norm van “naar verwachting relevant zijn” heeft tot doel te verzekeren dat de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden zo ruim mogelijk is waarbij evenwel duidelijk wordt aangegeven dat het de overeenkomstsluitende Partijen niet vrij staat om “naar inlichtingen te hengelen” of te vragen naar inlichtingen waarvan het weinig waarschijnlijk is dat ze relevant zijn voor de opheldering van de fiscale toestand van een bepaalde belastingplichtige. Dezelfde norm van “naar verwachting relevant zijn” komt voor in paragraaf 1 van artikel 26 van het OESO-Model van belastingovereenkomst met betrekking tot het inkomen en het vermogen. Paragrafen 5 en 5.1 van de Commentaar bij artikel 26 van het OESO-Model verduidelijken de draagwijdte van deze norm.

Artikel 1 verzekert tenslotte de toepassing van de rechten en waarborgen die de wetgeving en administratieve praktijk van de aangezochte Partij voor personen voorziet. Dit moet echter steeds worden afgewogen tegen een effectieve en efficiënte uitwisseling van inlichtingen. Dit is bijvoorbeeld het geval voor wat betreft de administratieve praktijk waarbij een belastingplichtige op de hoogte moet worden gebracht van het verzoek om inlichtingen van de andere Partij. Het Akkoord staat de toepassing van deze praktijk in principe niet in de weg. Toch zal de voorafgaande meldingsplicht onder meer niet mogen worden toegepast indien er daardoor niet kan worden voldaan aan een verzoek bij hoogdringendheid of nog indien de kans bestaat dat de belastingplichtige daardoor kan anticiperen op toekomstige onderzoeksdaden van de verzoekende Partij en aldus de inspanningen van die Partij tenietdoet.

ou poursuites en matière fiscale. Elle concerne toute personne (résident ou non-résident) soumise dans une des deux Parties contractantes à un impôt visé à l'article 3.

L'Accord précise que les renseignements sont pertinents nonobstant le fait que leur pertinence ne peut être déterminée de manière définitive qu'après réception de ceux-ci par la Partie requérante. En outre, il n'est pas nécessaire que le dossier de la personne qui fait l'objet de la demande de renseignements présente des indices de fraude fiscale. Il suffit que des motifs sérieux permettent de penser que ces renseignements sont pertinents en vue de déterminer, établir, appliquer ou percevoir un impôt visé par l'Accord. L'introduction explicite de cette disposition rend le terme “pertinent” conforme au standard international “vraisemblablement pertinent”.

La norme de “pertinence vraisemblable” a pour but d'assurer un échange de renseignements en matière fiscale qui soit le plus large possible tout en indiquant clairement qu'il n'est pas loisible aux Parties contractantes “d'aller à la pêche aux renseignements” ou de demander des renseignements dont il est peu probable qu'ils soient pertinents pour élucider les affaires fiscales d'un contribuable déterminé. On trouve la même norme de “pertinence vraisemblable” au paragraphe 1 de l'article 26 du Modèle OCDE de Convention fiscale concernant le revenu et la fortune. Les paragraphes 5 et 5.1 des Commentaires sur l'article 26 du Modèle OCDE clarifient la portée de cette norme.

Enfin, l'article 1 garantit l'application des droits et protections dont bénéficient les personnes en vertu de la législation et de la pratique administrative de la Partie requise. Ceci doit toutefois toujours être apprécié dans la perspective d'un échange de renseignements effectif et efficace. Tel sera, par exemple, le cas en ce qui concerne la pratique administrative selon laquelle un contribuable doit être informé de la demande de renseignements de l'autre Partie. En principe, l'Accord n'empêche pas l'application de cette pratique. Néanmoins, cette obligation de notification préalable ne pourra pas être appliquée, notamment, si elle empêche de satisfaire à une demande très urgente ou encore si elle permet au contribuable d'anticiper des actes d'investigation ultérieurs de la Partie requérante et de réduire ainsi à néant les efforts de cette Partie.

2. Artikel 2 (Rechtsgebied)

Artikel 2 bepaalt dat de aangezochte Partij niet gehouden is inlichtingen te verstrekken die niet in het bezit zijn van haar autoriteiten of die noch in het bezit zijn of onder toezicht staan van personen die zich binnen het rechtsgebied van die Partij bevinden.

De uitdrukking “autoriteiten” zoals gebruikt in dit artikel dient ruim te worden geïnterpreteerd. Zij beoogt de belastingautoriteiten (op het niveau van de federale overheid en van de betrokken gefedereerde entiteiten) en ook alle openbare diensten, instellingen en inrichtingen die inzonderheid verplicht zijn alle inlichtingen waarover zij beschikken te verstrekken aan de ambtenaren die belast zijn met de vestiging of de invordering van belastingen.

De verplichting om inlichtingen te verstrekken wordt niet beperkt door de woonplaats of de nationaliteit van de persoon waarmee de inlichtingen verband houden of door de woonplaats of de nationaliteit van de persoon die in het bezit is van de inlichtingen.

3. Artikel 3 (Belastingen waarop het Akkoord van toepassing is)

Wat Bermuda betreft, is het Akkoord van toepassing op alle directe belastingen van elke soort of benaming die worden opgelegd door de wetten van Bermuda. Zoals reeds voorheen uiteengezet, bestaan er op dit ogenblik geen directe belastingen in Bermuda

In België is het Akkoord van toepassing op belastingen van elke soort of benaming die worden geheven ten behoeve van België of zijn staatkundige onderdelen of plaatselijke gemeenschappen. Hierdoor is het een gemengd verdrag.

Wat België betreft, beoogt het Akkoord dus alle belastingen, ongeacht hun soort of benaming, die door de Federale Staat en door de andere beleidsniveaus worden geheven, dit wil zeggen:

— de federale belastingen (de vier inkomstenbelastingen, de belasting over de toegevoegde waarde, de douane- en accijnsrechten, enz.);

— de plaatselijke en gewestelijke belastingen, taksen, enz. voor dewelke de Federale Staat instaat voor de dienst (bvb. de opcentiemen, de successierechten, enz.);

— alle belastingen, taksen,... die rechtstreeks door de gefedereerde entiteiten of lokale overheden geheven

2. Article 2 (Compétence)

L'article 2 précise que la Partie requise n'est pas tenue de fournir des renseignements qui ne sont ni détenus par ses autorités, ni en la possession ou sous le contrôle de personnes relevant de sa compétence territoriale.

Le terme “autorités” utilisé dans cet article s'interprète de manière large. Il vise les autorités fiscales (au niveau de l'autorité fédérale et des entités fédérées concernées) mais aussi tous les services, établissements et organismes publics qui sont notamment tenus de fournir aux fonctionnaires chargés de l'établissement ou du recouvrement des impôts tous renseignements en leur possession.

L'obligation de fournir les renseignements n'est pas limitée du fait de la résidence ou de la nationalité de la personne à laquelle les renseignements se rapportent ou du fait de la résidence ou de la nationalité de la personne qui les détient.

3. Article 3 (Impôts visés)

En ce qui concerne les Bermudes, l'Accord s'applique à tous les impôts directs de toute nature ou dénomination imposés par les lois des Bermudes. Comme déjà expliqué précédemment, il n'existe pas actuellement d'impôts directs aux Bermudes.

En Belgique, l'Accord s'applique aux impôts de toute nature ou dénomination perçus pour le compte de la Belgique ou de ses subdivisions politiques ou collectivités locales. Il s'agit dès lors d'un traité mixte.

En ce qui concerne la Belgique, l'Accord vise donc tous les impôts, quelle que soit leur nature ou leur dénomination, qui sont perçus par l'État fédéral et par les autres niveaux de pouvoir, c'est-à-dire:

— les impôts fédéraux (les quatre impôts sur les revenus, la taxe sur la valeur ajoutée, les droits de douane et d'accises, etc.);

— les impôts, taxes, etc. locaux et régionaux dont le service est assuré par l'État fédéral (p.ex. les centimes additionnels, les droits de succession, etc.);

— tous les impôts, taxes, ... perçus directement par les entités fédérées ou les pouvoirs locaux (p.ex. le

worden (bvb. de onroerende voorheffing die door het Vlaams Gewest geheven wordt, de belasting op de spelen en weddenschappen die door het Waals Gewest geheven wordt, enz.).

Ondanks het feit dat het toepassingsgebied van dit Akkoord zich uitstrekt tot belastingen geheven door of voor rekening van verschillende bestuursniveaus (federaal, gewesten en gemeenschappen) zal de communicatie met de partnerstaat voor wat betreft de uitwisseling van inlichtingen van alle beoogde belastingen verlopen via één enkel (centraal) contactpunt. De organisatie en concrete werking van dit contactpunt, alsook de samenwerking tussen dit contactpunt en alle betrokken bestuursniveaus, zullen het onderwerp uitmaken van een samenwerkingsakkoord waarvan de inhoud op dit ogenblik wordt uitgewerkt. Dit samenwerkingsakkoord zal niet enkel slaan op inlichtingen die worden uitgewisseld in het kader van een bilateraal verdrag (verdrag ter vermijding van dubbele belasting of akkoord inzake de uitwisseling van fiscale inlichtingen) maar ook de gegevensuitwisseling regelen die gebeurt in het kader van de Richtlijn 2011/16/EU betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen en in het kader van het Multilateraal Verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden van de OESO en de Raad van Europa.

4. Artikel 4 (Begripsbepalingen)

Artikel 4 geeft een definitie van sommige in het Akkoord gebruikte begrippen.

Het gaat doorgaans om gebruikelijke definities. Sommige ervan komen eveneens voor in de algemene belastingovereenkomsten die betrekking hebben op de inkomstenbelastingen. Waar nodig worden die definities hierna beknopt uitgelegd bij de artikels waarin de gedefinieerde begrippen gebruikt worden.

Met betrekking tot de definitie van de “bevoegde autoriteit” in het geval van België, wordt de aandacht evenwel erop gevestigd dat ingevolge het gemengde karakter, het naargelang van het geval gaat om de minister van Financiën van de federale regering en/of zijn collega van de regering van een Gewest en/of zijn collega van een Gemeenschap, of de gemachtigde vertegenwoordiger(s) van de betrokken minister(s).

5. Artikel 5 (Uitwisseling van inlichtingen op verzoek)

Paragraaf 1 geeft de algemene regel volgens dewelke de aangezochte Partij ertoe gehouden is inlichtingen op verzoek te verstrekken ten behoeve van de in artikel 1 bedoelde doeleinden. Deze paragraaf geeft duidelijk

précompte immobilier perçu par la Région flamande, la taxe sur les jeux et paris perçue par la Région wallonne, etc.).

Bien que le champ d'application du présent Accord s'étende aux impôts perçus par ou pour le compte de différents niveaux de pouvoir (Fédéral, Régions et Communautés), la communication avec l'État partenaire, en ce qui concerne l'échange de renseignements pour tous les impôts visés, se fera via un seul point de contact (central). L'organisation et le fonctionnement concret de ce point de contact, ainsi que la collaboration entre ce point de contact et tous les niveaux de pouvoir concernés, feront l'objet d'un accord de coopération dont le contenu est actuellement en cours d'élaboration. Cet accord de coopération portera non seulement sur les renseignements échangés dans le cadre d'un traité bilatéral (convention préventive de la double imposition ou accord d'échange de renseignements fiscaux) mais règlera également l'échange d'informations dans le cadre de la directive 2011/16/UE relative à la coopération administrative dans le domaine fiscal et dans le cadre de la Convention multilatérale concernant l'assistance administrative mutuelle en matière fiscale de l'OCDE et du Conseil de l'Europe.

4. Article 4 (Définitions)

L'article 4 définit certains termes utilisés dans l'Accord.

D'une manière générale, il s'agit de définitions usuelles. Certaines d'entre elles figurent également dans les conventions fiscales générales concernant l'impôt sur le revenu. Si nécessaire, ces définitions sont brièvement explicitées, ci-après, dans le cadre des articles dans lesquels les termes définis sont utilisés.

En ce qui concerne la définition de l'“autorité compétente” dans le cas de la Belgique, l'attention est toutefois attirée sur le fait que, étant donné le caractère mixte de l'Accord, il s'agira selon le cas du ministre des Finances du gouvernement fédéral et/ou de son collègue du gouvernement d'une Région et/ou d'une Communauté, ou du (ou des) représentant(s) autorisé(s) du (ou des) ministre(s) concerné(s).

5. Article 5 (Echange de renseignements sur demande)

Le Paragraphe 1 pose la règle générale selon laquelle la Partie requise est tenue de fournir des renseignements sur demande aux fins énoncées à l'article 1. Ce paragraphe indique clairement que l'Accord s'applique

aan dat het Akkoord uitsluitend van toepassing is op de uitwisseling van inlichtingen op verzoek (dat wil zeggen indien de gevraagde inlichtingen betrekking hebben op een specifieke controle, een specifiek verhoor of onderzoek) en niet van toepassing is op de automatische of spontane uitwisseling van inlichtingen.

Ook het OESO-Model van Akkoord inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden, waarop dit Akkoord gebaseerd is, beoogt uitsluitend de uitwisseling van inlichtingen op verzoek. De werkzaamheden van de OESO waren er inderdaad op gericht normen voor de uitwisseling van inlichtingen in te stellen die in de hele wereld kunnen worden toegepast en die door alle financiële centra en alle “belastingparadijzen” kunnen worden goedgekeurd. Om dat te bereiken wil het OESO-Model komen tot een passend evenwicht tussen de noodzaak de toegang tot betrouwbare financiële inlichtingen vast te leggen, enerzijds, en de noodzaak te vermijden dat de economie van de betrokken landen lasten op het vlak van fiscale discipline zouden worden opgelegd die door deze landen worden beschouwd als zijnde te zwaar en zelfs irrealistisch.

De uitdrukking “inlichtingen” betekent elk feit, elke verklaring of elk document, in welke vorm ook.

Over het algemeen worden zowel de inlichtingen inzake niet strafrechtelijke belastingaangelegenheden als de inlichtingen inzake strafrechtelijke belastingaangelegenheden uitgewisseld. Het is niet noodzakelijk dat het gaat om een belastingaangelegenheid waarbij sprake is van een opzettelijke handeling (overtreding begaan met bedrieglijk opzet of met het oogmerk te schaden). Paragraaf 1 verduidelijkt in dit verband dat de inlichtingen moeten worden uitgewisseld zelfs indien de aangezochte Partij de inlichtingen niet nodig heeft voor haar eigen belastingdoeleinden of indien de onderzochte handelingen niet als strafrechtelijk misdrijf worden aangemerkt door de interne wetgeving van de aangezochte Partij.

Paragraaf 2 preciseert dat de aangezochte Partij moet handelen en alle passende middelen voor het verkrijgen van inlichtingen moet gebruiken en dat ze zich niet uitsluitend mag verlaten op de inlichtingen die in het bezit zijn van haar belastingadministratie, en dit zelfs indien de aangezochte Partij de inlichtingen niet nodig heeft voor haar eigen belastingdoeleinden.

Een Partij kan ook specifiek vragen om inlichtingen te verstrekken in de vorm van getuigenverklaringen of gewaarmerkte afschriften van oorspronkelijke stukken, met name om te voldoen aan haar vereisten inzake bewijsvoering. In dat geval bepaalt paragraaf 3 dat de

uniquement à l'échange de renseignements sur demande (c'est-à-dire lorsque les informations demandées se rapportent à un contrôle, une audition ou une enquête spécifiques) et ne s'applique pas à l'échange automatique ou spontané de renseignements.

Le Modèle OCDE d'accord sur l'échange de renseignements en matière fiscale, dont le présent Accord s'inspire, ne vise également que l'échange de renseignements sur demande. Les travaux de l'OCDE visaient, en effet, à établir des normes d'échange de renseignements applicables au niveau mondial et que tous les centres financiers et tous les “paradis fiscaux” soient en mesure d'accepter. Pour ce faire, le Modèle OCDE vise à assurer un équilibre approprié entre, d'une part, la nécessité d'établir l'accès à des informations financières fiables et, d'autre part, la nécessité d'éviter de faire peser sur les économies concernées des charges considérées par celles-ci comme trop lourdes, voire irréalistes, en matière de discipline fiscale.

Le terme “renseignement” signifie tout fait, énoncé ou document, quelle qu'en soit la forme.

D'une manière générale, les renseignements sont échangés aussi bien en matière fiscale non pénale qu'en matière fiscale pénale. Il ne doit pas s'agir nécessairement d'une affaire fiscale qui fasse intervenir un acte intentionnel (infraction commise dans une intention frauduleuse ou à dessein de nuire). Le paragraphe 1 précise, à cet égard, que les renseignements doivent être échangés même si la Partie requise n'a pas besoin des renseignements à ses propres fins fiscales ou si les actes faisant l'objet d'une investigation ne sont pas constitutifs d'une infraction pénale suivant le droit interne de la Partie requise.

Le paragraphe 2 précise que la Partie requise devra agir et prendre toutes les mesures appropriées pour obtenir les renseignements demandés et ne pourra pas uniquement s'en remettre aux renseignements en la possession de son administration fiscale et ce, même si la Partie requise n'a pas besoin des renseignements à ses propres fins fiscales.

Une Partie peut aussi demander de manière spécifique que des renseignements lui soient fournis sous la forme de dépositions de témoins ou de copies certifiées conformes de documents originaux en vue, notamment, de répondre à ses exigences en matière

aangezochte Partij die inlichtingen onder de gevraagde vorm enkel moet verstrekken voor zover zulks op grond van haar nationale wetgeving is toegestaan.

Paragraaf 4 bepaalt uitdrukkelijk dat de overeenkomstsluitende Partijen de verplichting hebben ervoor te zorgen dat hun bevoegde autoriteiten voor de toepassing van artikel 1 of 2 de bevoegdheid hebben om de volgende inlichtingen op verzoek te verkrijgen of te verstrekken:

a) inlichtingen die in het bezit zijn van banken en andere financiële instellingen alsmede die welke in het bezit zijn van personen die werkzaam zijn in de hoedanigheid van vertegenwoordiger of een vertrouwenspersoon daaronder begrepen gevolmachtigden en beheerders. De gevraagde bankgegevens zijn over het algemeen inlichtingen aangaande een rekening, financiële inlichtingen en inlichtingen aangaande verrichtingen alsmede inlichtingen omtrent de identiteit of de juridische structuur van rekeninghouders en partijen die betrokken zijn bij financiële verrichtingen. De Commentaar bij artikel 5 van het OESO-Model inzake de uitwisseling van fiscale inlichtingen stelt dat de uitdrukking “vertegenwoordiger” heel ruim is en alle soorten dienstverleners aan vennootschappen dekt (met inbegrip van bijvoorbeeld advocaten).

Nog steeds volgens die Commentaar wordt een persoon over het algemeen geacht werkzaam te zijn “in de hoedanigheid van een vertrouwenspersoon” wanneer die persoon transacties doet of fondsen of goederen beheert ten voordele van een andere persoon, waarmee hij een band heeft die aan de ene kant vertrouwen impliceert en noodzaakt en aan de andere kant goede trouw.

We herinneren eraan dat, vanaf 1 juli 2011, artikel 322 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992, zoals gewijzigd door artikel 55 van de Wet van 14 april 2011 houdende diverse bepalingen⁸, de Belgische fiscale administratie uitdrukkelijk toestaat om bij bank- wissel-, krediet- en spaarinstellingen alle inlichtingen op te vragen die nuttig kunnen zijn om het bedrag van de belastbare inkomsten van een belastingplichtige te bepalen wanneer een buitenlandse Staat om die inlichtingen vraagt conform de bepalingen van een van toepassing zijnd dubbelbelastingverdrag of een ander internationaal akkoord (zoals het voorliggende akkoord) in het kader waarvan de wederkerigheid is gewaarborgd.

b) inlichtingen met betrekking tot de eigendom van vennootschappen, deelgenootschappen (*partnerships*), trusts, stichtingen, en andere personen; die inlichtingen

de preuve. Dans ce cas, le paragraphe 3 stipule que la Partie requise ne doit fournir les renseignements sous la forme demandée que dans la mesure où son droit interne le permet.

Le paragraphe 4 stipule expressément que les Parties contractantes ont l'obligation de faire en sorte que leurs autorités compétentes aient le droit, aux fins visées aux articles 1 ou 2, d'obtenir et de fournir sur demande:

a) les renseignements détenus par les banques et autres institutions financières ainsi que ceux détenus par les personnes agissant en qualité de mandataire ou de fiduciaire. En général, les renseignements bancaires demandés sont des informations sur un compte, des informations financières et des informations sur des opérations ainsi que des informations sur l'identité ou la structure juridique des titulaires de comptes et des parties impliquées dans des opérations financières. Le commentaire sur l'article 5 du Modèle OCDE d'accord sur l'échange de renseignements en matière fiscale précise que le terme “mandataire” est très large et couvre tous types de prestataires de services aux sociétés (y compris, par exemple, les avocats).

Toujours selon ce commentaire, on considère généralement qu'une personne agit “en qualité de fiduciaire” lorsque cette personne effectue des transactions ou gère des fonds ou des biens pour le compte d'une autre personne avec laquelle elle se trouve dans une relation qui implique et nécessite de la confiance d'une part et de la bonne foi de l'autre.

On rappelle que, depuis le 1^{er} juillet 2011, l'article 322 du Code des impôts sur les revenus 1992, tel que modifié par l'article 55 de la loi du 14 avril 2011 portant des dispositions diverses⁸, permet expressément à l'administration fiscale belge de réclamer auprès des établissements de banque, de change, de crédit et d'épargne tout renseignement pouvant être utile pour déterminer le montant des revenus imposables d'un contribuable lorsque ces renseignements sont demandés par un État étranger conformément aux dispositions d'une convention préventive de la double imposition applicable ou d'un autre accord international (tel que le présent Accord) garantissant la réciprocité.

b) les renseignements concernant la propriété des sociétés, sociétés de personnes (*partnerships*), trusts, fondations, et autres personnes; ces renseignements

⁸ Belgisch Staatsblad van 6 mei 2011, Editie 1, p. 26576

⁸ Moniteur belge du 6 mai 2011, Edition 1, p. 26576

hebben tot doel de verzoekende Partij in staat te stellen haar nationale wetgeving toe te passen, meer bepaald de bepalingen van die wetgeving die het mogelijk maken om vast te stellen wie de uiteindelijk gerechtigde is tot de aandelen, bewijzen van deelneming, belangen en andere rechten in die stelsels; de aangezochte Partij moet de inlichtingen met betrekking tot de eigendom aangaande alle personen in een eigendomsketen verstrekken vanaf het ogenblik dat die inlichtingen zich op haar grondgebied bevinden.

Paragraaf 4 verplicht de Partijen evenwel niet om inlichtingen in te winnen of te verstrekken met betrekking tot beursgenoteerde bedrijven of openbare gemeenschappelijke beleggingsstelsels, tenzij deze zonder onevenredige moeilijkheden kunnen worden verkregen.

Paragraaf 4 kan niet aldus worden uitgelegd dat de aangezochte Partij slechts verplicht zou zijn tot het verkrijgen en verstrekken van de inlichtingen die er uitdrukkelijk in vermeld zijn. Deze paragraaf beperkt immers niet de heel algemene verplichting die in paragraaf 1 is uiteengezet. Hij wil enkel de uitwisseling van inlichtingen effectief doen plaatsvinden, zelfs indien de wetgeving of de interne maatregelen van de aangezochte Partij haar verhinderen de in paragraaf 4 genoemde inlichtingen te verkrijgen.

Paragraaf 5 somt op welke gegevens moeten opgenomen zijn in het verzoek om inlichtingen. Het gaat om gegevens die de aangezochte Partij in staat stellen:

- na te gaan dat de gevraagde inlichtingen “naar verwachting relevant” zijn en dat het verzoek dus geen “*fishing expedition*” vormt;

- over voldoende gegevens te beschikken om de inlichtingen die nuttig zijn voor de verzoekende Partij gemakkelijk en snel te verzamelen bij de personen die ze in hun bezit kunnen hebben. De procedure van de uitwisseling van inlichtingen mag er immers niet toe leiden dat de last van het proces van de bepaling, de vestiging of de invordering van een belasting wordt doorgeschoven naar de aangezochte Partij; die last blijft in de eerste plaats behoren bij de verzoekende Partij. Vanuit die optiek moet de verzoekende Partij minstens kunnen melding maken van de identiteit van de persoon op wie de controle of het onderzoek betrekking heeft, het fiscale doel waarvoor de inlichtingen gevraagd worden en de redenen om aan te nemen dat de inlichtingen zich op het grondgebied van de aangezochte Partij bevinden.

Paragraaf 1 van het Protocol stipuleert in dit opzicht dat de verzoekende Partij niet verplicht zal worden om

visent à permettre à la Partie requérante d'appliquer sa législation interne, notamment les dispositions de cette législation permettant de déterminer quel est le propriétaire effectif des actions, parts, intérêts et autres droits dans ces dispositifs; la Partie requise doit fournir les renseignements en matière de propriété en ce qui concerne toutes les personnes qui font partie d'une chaîne de propriété à partir du moment où ces renseignements sont détenus sur son territoire.

Le paragraphe 4 n'oblige cependant pas les Parties à obtenir ou fournir des renseignements sur des sociétés cotées en bourse ou des dispositifs de placement collectif publics, à moins que ces renseignements puissent être obtenus sans susciter de difficultés disproportionnées.

Le paragraphe 4 ne saurait être interprété en ce sens que la Partie requise aurait uniquement l'obligation d'obtenir et de fournir les renseignements qui y sont expressément mentionnés. Ce paragraphe ne limite, en effet, pas l'obligation très générale énoncée au paragraphe 1. Il vise uniquement à rendre l'échange de renseignements effectif même lorsque la législation ou les mesures internes de la Partie requise empêchent celle-ci d'obtenir les renseignements mentionnés au paragraphe 4.

Le paragraphe 5 énumère les mentions qui doivent figurer dans la demande de renseignements. Il s'agit de mentions qui permettent à la Partie requise:

- de vérifier que les renseignements demandés sont “vraisemblablement pertinents” et que la demande ne constitue, dès lors, pas une “*fishing expedition*”;

- de disposer de suffisamment d'éléments pour collecter facilement et rapidement les renseignements utiles à la Partie requérante auprès des personnes susceptibles de les détenir. La procédure d'échange de renseignements ne doit, en effet, pas avoir pour résultat de reporter sur la Partie requise la charge du processus de détermination, d'établissement, ou de perception d'une imposition; cette charge continue à incomber, en premier lieu, à la Partie requérante. Dans cette optique, il faut au moins que la Partie requérante puisse indiquer l'identité de la personne faisant l'objet d'un contrôle ou d'une enquête, le but fiscal dans lequel les renseignements sont demandés et les raisons qui donnent à penser que les renseignements se trouvent sur le territoire de la Partie requise.

Le paragraphe 1 du Protocole stipule à cet égard que la Partie requérante ne sera pas obligée de fournir

de naam van de belastingplichtige mee te delen wanneer de identiteit van deze belastingplichtige kan worden bepaald aan de hand van andere identificatiebronnen.

Overeenkomstig paragraaf 6 moet de aangezochte Partij proberen de gevraagde inlichtingen zo snel mogelijk te verstrekken. Dienaangaande maakt paragraaf 2 van artikel 10 (Regeling voor onderling overleg) het mogelijk om in het kader van een administratieve regeling gedetailleerde procedures vast te leggen waardoor dat resultaat kan worden bereikt. Rekening houdend met de vrij gedetailleerde bepalingen van dit Akkoord, lijkt dergelijke regeling voor het moment niet nodig. Indien evenwel zou blijken dat de verzoeken van de Belgische bevoegde autoriteit niet met de gewenste snelheid en efficiëntie worden behandeld, zou de Belgische bevoegde autoriteit het initiatief nemen om dergelijk akkoord te sluiten met Bermuda.

Het Mondiaal Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen heeft in dit verband een programma opgesteld dat bestaat uit een collegiale toetsing (zie afdeling A, punt 6 hierboven). Samen met het risico verbonden aan de tegenmaatregelen voor rechtsgebieden die zich niet houden aan de normen voor de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden die ze hebben onderschreven in het kader van een algemene belastingovereenkomst of van een akkoord inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden zou dit ervoor moeten zorgen dat de verbintenissen die werden aangegaan daadwerkelijk worden nageleefd.

6. Artikel 6 (Belastingcontroles in het buitenland)

Krachtens paragraaf 1 kan de aangezochte Partij, zonder dat zij daartoe verplicht is, toestaan dat vertegenwoordigers van de verzoekende Partij haar grondgebied betreden om personen te ondervragen en documenten te onderzoeken, met schriftelijke toestemming van de betrokken personen. De aangezochte Partij mag de voorwaarden vastleggen waaronder de controles plaatshebben. Het is bijvoorbeeld de aangezochte Partij die bepaalt of een vertegenwoordiger van de aangezochte Partij al dan niet aanwezig zal zijn tijdens het geheel van of een gedeelte van de gesprekken of controles.

De vertegenwoordigers van de verzoekende Partij kunnen in dit kader geen enkele dwangbevoegdheid uitoefenen om inlichtingen van de betrokken personen te verkrijgen. Die personen beslissen ongehinderd hoever ze gaan in hun medewerking.

Deze bepaling stelt de aangezochte Partij in staat de volledige zeggenschap over het onderzoeksproces van

le nom du contribuable si l'identité de celui-ci peut être déterminée à partir d'autres sources d'identification.

Conformément au paragraphe 6, la Partie requise doit s'efforcer de fournir le plus rapidement possible les renseignements demandés. A cet égard, le paragraphe 2 de l'article 10 (Procédure amiable) permet d'établir, dans le cadre d'un arrangement administratif, des procédures détaillées permettant d'aboutir à ce résultat. Compte tenu des dispositions relativement détaillées du présent Accord, un tel arrangement ne paraît pas nécessaire dans l'immédiat. Toutefois, s'il devait s'avérer que les demandes de l'autorité compétente belge ne sont pas traitées avec toute la diligence et l'efficacité souhaitables, l'autorité compétente belge prendrait l'initiative de conclure un tel arrangement avec les Bermudes.

Par ailleurs, le Forum Mondial sur la transparence et l'échange de renseignements en matière fiscale a mis en place un programme d'examen par les pairs (voir section A., point 6 ci-dessus). Ce programme ainsi que le risque de contre-mesures encouru par les juridictions qui ne respecteraient pas les normes d'échange de renseignements en matière fiscale qu'elles ont acceptées dans le cadre d'une convention fiscale générale ou d'un accord sur l'échange de renseignements en matière fiscale devraient garantir que les engagements souscrits seront effectivement respectés.

6. Article 6 (Contrôles fiscaux à l'étranger)

En vertu du paragraphe 1, la Partie requise peut, sans y être obligée, autoriser des représentants de la Partie requérante à entrer sur son territoire pour interroger des personnes et pour examiner des documents, avec le consentement écrit des personnes concernées. La Partie requise peut fixer les conditions dans lesquelles les contrôles se déroulent. Par exemple, c'est la Partie requise qui décide si un représentant de la Partie requise sera ou non présent lors de tout ou partie des entretiens ou contrôles.

Dans ce cadre, les représentants de la Partie requérante ne peuvent exercer aucun pouvoir de contrainte pour obtenir des renseignements des personnes concernées. Ces personnes décident librement de l'étendue de leur collaboration.

Cette disposition permet à la Partie requise de conserver la pleine maîtrise du dispositif de visite

het bezoek ter plaatse te behouden. Deze procedure kan van belang zijn voor de personen die betrokken zijn bij het bezoek ter plaatse, door te vermijden dat ze afschriften van omvangrijke documenten moeten verstrekken om te voldoen aan een verzoek om inlichtingen.

Krachtens paragraaf 2 kan de aangezochte Partij, zonder dat zij daartoe verplicht is, toestaan dat vertegenwoordigers van de buitenlandse bevoegde autoriteit aanwezig zijn bij een belastingcontrole die door de aangezochte Partij op haar grondgebied wordt uitgevoerd, bijvoorbeeld om de gevraagde inlichtingen te verkrijgen. De beslissing aangaande de aanwezigheid van buitenlandse vertegenwoordigers behoort uitsluitend tot de bevoegdheid van de bevoegde autoriteit van de aangezochte Partij.

Dit soort bijstand zou voornamelijk moeten worden gevraagd indien de verzoekende Partij van mening is dat de aanwezigheid van haar vertegenwoordigers bij de door de aangezochte Partij uitgevoerde controle zal bijdragen tot het oplossen van een interne belastingaangelegenheid (meer bepaald omdat de uitgevoerde controle een element van een dossier vormt dat in beide overeenkomstsluitende Partijen fiscale gevolgen heeft; dit is over het algemeen het geval wanneer het gaat om verrekenprijzen).

Paragraaf 3 legt de procedure vast die moet gevolgd worden wanneer een krachtens paragraaf 2 ingediend verzoek werd aanvaard door de aangezochte Partij. Alle beslissingen aangaande de modaliteiten voor het uitoefenen van de controle worden genomen door de aangezochte Partij die met de controle is belast.

7. Artikel 7 (Mogelijkheid een verzoek af te wijzen)

Artikel 7 bepaalt in welke situaties een aangezochte Partij mag weigeren om de door de andere overeenkomstsluitende Partij gevraagde inlichtingen te verstrekken:

— wanneer het verzoek, ondanks de verklaring van de verzoekende Partij, niet conform het Akkoord, in het bijzonder niet volgens de bepalingen van artikel 5 is ingediend (paragraaf 1, a);

— wanneer de verzoekende Partij niet alle op haar eigen grondgebied beschikbare middelen heeft gebruikt om de inlichtingen te verkrijgen, behalve de middelen die tot onevenredige moeilijkheden zouden leiden (paragraaf 1, b);

— wanneer het bekendmaken van de inlichtingen in strijd zou zijn met de openbare orde (paragraaf 1, c);

sur place. Cette procédure peut présenter un intérêt pour les personnes concernées par la visite sur place, en leur évitant de devoir fournir des copies de documents volumineux pour répondre à une demande de renseignements.

En vertu du paragraphe 2, la Partie requise peut, sans toutefois y être obligée, autoriser la présence de représentants de l'autorité compétente étrangère à l'occasion d'un contrôle fiscal conduit par la Partie requise sur son territoire, par exemple pour obtenir les renseignements demandés. La décision concernant la présence de représentants étrangers est exclusivement du ressort de l'autorité compétente de la Partie requise.

Ce type d'assistance devrait essentiellement être sollicité lorsque la Partie requérante estime que la présence de ses représentants lors du contrôle effectué par la Partie requise contribuera à la solution d'une affaire fiscale interne (notamment parce que le contrôle entrepris constitue un élément d'un dossier ayant des répercussions fiscales dans les deux Parties contractantes; ce sera généralement le cas en matière de prix de transfert).

Le paragraphe 3 établit la procédure à suivre lorsqu'une demande présentée en vertu du paragraphe 2 a été acceptée par la Partie requise. Toutes les décisions relatives aux modalités d'exercice du contrôle sont prises par la Partie requise chargée du contrôle.

7. Article 7 (Possibilité de décliner une demande)

L'article 7 stipule dans quelles situations une Partie requise peut refuser de fournir les renseignements demandés par l'autre Partie contractante:

— lorsque, malgré la déclaration de la Partie requérante, la demande n'est pas soumise en conformité avec l'Accord, en particulier avec les conditions de l'article 5 (paragraphe 1, a));

— lorsque la Partie requérante n'a pas utilisé pour obtenir les renseignements tous les moyens disponibles sur son propre territoire, hormis ceux qui susciteraient des difficultés disproportionnées (paragraphe 1, b));

— lorsque la communication des renseignements serait contraire à l'ordre public (paragraphe 1, c));

— wanneer de inlichtingen een handels-, bedrijfs-, nijverheids- of beroepsgeheim of een handelswerkwijze zouden onthullen (paragraaf 2, a);

— wanneer deze Partij voor het verkrijgen van deze inlichtingen administratieve maatregelen moet ondernemen die in strijd zijn met haar intern recht of administratieve procedure, tenzij men informatie wil opvragen zoals omschreven in artikel 5, paragraaf 4 (paragraaf 2, b);

— wanneer de verzoekende Partij ingevolge haar eigen recht of in de normale gang van de administratieve werkzaamheden de inlichtingen niet zou kunnen verkrijgen (paragraaf 4);

— wanneer door de inlichtingen de toepassing mogelijk wordt van een bepaling van de belastingwetgeving van de verzoekende Partij die discriminatie inhoudt van een onderdaan van de aangezochte Partij ten opzichte van een onderdaan van de verzoekende Partij die zich in dezelfde omstandigheden bevindt (deze beperking voegt het principe in, opgenomen in de overeenkomsten tot het vermijden van dubbele belasting, waarbij discriminatie op basis van de nationaliteit verboden is met betrekking tot belastingaangelegenheden) (paragraaf 5).

Paragraaf 5 van artikel 7 schrijft tenslotte nog voor dat een aangezochte Partij niet mag weigeren inlichtingen te verstrekken om de loutere reden dat de belastingvordering die aanleiding gaf tot het verzoek betwist wordt.

8. Artikel 8 (Vertrouwelijkheid)

Artikel 8 herneemt grosso modo de bepalingen inzake het vertrouwelijk karakter van de inlichtingen, die zijn opgenomen in artikel 26 van het OESO-Model van belastingovereenkomst, dit ter bescherming van de gewettigde belangen van de belastingplichtigen.

Het artikel staat evenwel toe dat die inlichtingen ter kennis worden gebracht van andere personen, entiteiten of autoriteiten (een buitenlandse entiteit daaronder begrepen) met de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de bevoegde autoriteit van de aangezochte Partij.

9. Artikel 9 (Kosten)

Tenzij anders overeengekomen, worden de indirecte kosten die voortkomen uit een verzoek voor informatie gedragen door de aangezochte Partij. De directe kosten (daaronder begrepen de kosten voor het aantrekken van externe adviseurs) die gemaakt worden in verband met een verzoek om informatie zullen gedragen worden door de verzoekende Partij.

— lorsque les renseignements dévoileraient un secret commercial, industriel ou professionnel ou un procédé commercial (paragraphe 2, a));

— lorsque cette Partie devrait, afin d'obtenir ces renseignements, prendre des mesures administratives dérogeant à sa législation interne ou sa procédure administrative, à moins qu'il s'agisse d'obtenir des informations spécifiées à l'article 5, paragraphe 4 (paragraphe 2, b));

— lorsque la Partie requérante ne pourrait pas obtenir les renseignements en vertu de son droit interne ou dans le cadre normal de sa pratique administrative (paragraphe 4);

— lorsque les renseignements permettent d'appliquer une disposition de la législation fiscale de la Partie requérante qui est discriminatoire à l'encontre d'un ressortissant de la Partie requise par rapport à un ressortissant de la Partie requérante se trouvant dans les mêmes circonstances (cette limitation intègre le principe, contenu dans les conventions préventives de la double imposition, suivant lequel les discriminations fondées sur la nationalité sont interdites en matière fiscale) (paragraphe 5).

Le paragraphe 5 de l'article 7 précise enfin qu'une Partie requise ne peut pas refuser de fournir des renseignements pour la simple raison que la créance fiscale faisant l'objet de la demande est contestée.

8. Article 8 (Confidentialité)

L'article 8 reprend, en substance, les dispositions relatives à la confidentialité des renseignements contenues dans l'article 26 du Modèle de convention fiscale de l'OCDE, ce afin de protéger les intérêts légitimes des contribuables.

Cet article permet, toutefois, que ces renseignements soient divulgués à d'autres personnes, entités ou autorités (y compris une autorité étrangère) avec l'autorisation écrite expresse de l'autorité compétente de la Partie requise.

9. Article 9 (Frais)

Sauf s'il en a été convenu autrement, les frais indirects résultant d'une demande de renseignements sont supportés par la Partie requise. Les frais directs exposés pour donner suite à une demande de renseignements (y compris les frais résultant du recours à des conseillers externes) sont supportés par la Partie requérante.

De inhoud van deze kosten wordt op een meer gespecificeerde wijze uiteengezet in Artikel 2 van het Protocol bij dit Akkoord.

Beide Partijen zullen regelmatig met elkaar overleg plegen in verband met dit artikel en zullen elkaar raadplegen wanneer de kosten in verband met een verzoek om inlichtingen naar alle waarschijnlijkheid hoog zullen oplopen. Ook hierin voorziet het Protocol dat er overleg zal gepleegd worden tussen de bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Partijen wanneer deze kosten meer dan 1000 USD zullen bedragen.

10. Artikel 10 (Regeling voor onderling overleg)

Dit artikel stelt een regeling voor onderling overleg in voor:

- het oplossen van moeilijkheden die voortkomen uit de toepassing of de interpretatie van het Akkoord;
- het bepalen van de procedures die moeten gevolgd worden voor de toepassing van het Akkoord.

De bevoegde autoriteiten kunnen zich daartoe rechtstreeks met elkaar in verbinding stellen; dat wil zeggen dat het niet noodzakelijk langs diplomatieke weg moet verlopen. Het contact kan plaatshebben per brief, per mail, per telefoon, via een gesprek onder vier ogen of via elk ander middel dat hen schikt.

Ook andere vormen van geschillenoplossing zijn mogelijk.

11. Artikel 11 (Protocol)

Het Protocol bij dit Akkoord zal integraal deel uitmaken van het Akkoord.

12. Artikel 12 (Uitvoeringswetgeving)

De Partijen passen hun wetgeving aan om te kunnen voldoen aan de bepalingen van dit Akkoord.

13. Artikel 13 (Inwerkingtreding)

Het Akkoord zal in werking treden wanneer elke Partij de andere Partij in kennis heeft gesteld van de voltooiing van haar binnenlandse procedures die voor de inwerkingtreding vereist is. Van Belgische kant zal die kennisgeving gebeuren zodra het Akkoord bekrachtigd zal kunnen worden. Rekening houdend met het gemengd karakter van het Akkoord, zal zulks de goedkeuring vereisen van het federaal Parlement en van de parlementen van de gefedereerde entiteiten.

Ce que comprennent ces frais est exposé de manière plus spécifique à l'article 2 du Protocole au présent Accord.

Les deux Parties se concerteront régulièrement au sujet de cet article et se consulteront mutuellement lorsque les frais liés à une demande de renseignements devraient, selon toute vraisemblance, être importants. Le Protocole prévoit également que les autorités compétentes des Parties contractantes se concerteront lorsque ces frais s'élèveront à plus de 1000 USD.

10. Article 10 (Procédure amiable)

Cet article instaure une procédure amiable pour:

- régler les difficultés découlant de l'application ou de l'interprétation de l'Accord;
- déterminer les procédures à suivre pour l'application de l'Accord.

Pour ce faire, les autorités compétentes peuvent communiquer entre elles directement, c'est-à-dire qu'il n'est pas nécessaire de passer par la voie diplomatique. La communication peut se faire par lettre, courrier électronique, téléphone, réunion en face à face ou tout autre moyen à leur convenance.

D'autres formes de règlement des différends sont possibles.

11. Article 11 (Protocole)

Le Protocole annexé au présent Accord en fait partie intégrante.

12. Article 12 (Dispositions d'application)

Les Parties adaptent leur législation afin de se conformer aux dispositions de l'Accord.

13. Article 13 (Entrée en vigueur)

L'Accord entrera en vigueur lorsque chacune des Parties aura notifié à l'autre l'accomplissement de ses procédures internes nécessaires pour l'entrée en vigueur. Du côté belge, cette notification interviendra une fois que la ratification sera rendue possible. Compte tenu du caractère mixte de l'Accord, cela nécessitera l'obtention de l'assentiment du Parlement fédéral et des parlements des entités fédérées.

De bepalingen van het Akkoord zullen van toepassing zijn:

— met betrekking tot strafrechtelijke belastingaangelegenheden, vanaf de datum van inwerkingtreding van het Akkoord; deze bepaling heeft betrekking op elke belastingaangelegenheid waarbij sprake is van een opzettelijke handeling die tot gerechtelijke vervolging kan leiden krachtens het strafrecht van de verzoevende Partij;

— met betrekking tot niet-strafrechtelijke belastingaangelegenheden, op belastbare tijdperken die aanvangen op of na de datum van de inwerkingtreding van het Akkoord of, wanneer er geen belastbaar tijdperk is, op alle belastingvorderingen die op of na de datum van de inwerkingtreding van het Akkoord ontstaan (dat wil zeggen de belastingvorderingen waarvoor het belastbaar feit zich voortdoet op of na de datum van de inwerkingtreding van het Akkoord).

14. Artikel 14 (Beëindiging)

Elke overeenkomstsluitende Partij kan het Akkoord beëindigen door de bevoegde autoriteit van de andere overeenkomstsluitende Partij via diplomatieke weg kennis te geven van de beëindiging. Deze beëindiging zal van kracht zijn vanaf de eerste dag van de maand die volgt 3 maanden na datum waarop de andere overeenkomstsluitende Partij een ontvangstbevestiging van de notificatie heeft teruggestuurd. Krachtens artikel 17 van het Samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994, beëindigt de Koning de gemengde verdragen op voorstel van zowel de federale autoriteit als van de betrokken gefedereerde autoriteiten.

Alle verzoeken die zijn ontvangen tot de effectieve datum van beëindiging, zullen worden behandeld overeenkomstig de bepalingen van het Akkoord. De bepalingen van artikel 8 met betrekking tot de vertrouwelijkheid blijven van toepassing op alle inlichtingen die op basis van het Akkoord werden uitgewisseld.

*
* *

Les dispositions de l'Accord seront applicables:

— en matière fiscale pénale, à compter de la date d'entrée en vigueur de l'Accord; cette disposition concerne toute affaire fiscale faisant intervenir un acte intentionnel passible de poursuites judiciaires en vertu du droit pénal de la Partie requérante;

— en matière fiscale non pénale, aux périodes imposables commençant à partir de la date d'entrée en vigueur de l'Accord ou, à défaut de période imposable, toutes les impositions prenant naissance à partir de la date d'entrée en vigueur de l'Accord (c'est-à-dire les impositions dont le fait générateur se produit à partir de la date d'entrée en vigueur de l'Accord).

14. Article 14 (Dénonciation)

Chacune des Parties contractantes peut dénoncer l'Accord en notifiant cette dénonciation par la voie diplomatique à l'autorité compétente de l'autre Partie contractante. Cette dénonciation prend effet le premier jour du mois suivant l'expiration d'un délai de trois mois à compter de la date de réception de la notification de dénonciation par l'autre Partie contractante. En vertu de l'article 17 de l'Accord de coopération du 8 mars 1994, le Roi dénonce les traités mixtes sur proposition tant de l'autorité fédérale que des autorités fédérées concernées.

Toutes les demandes reçues jusqu'à la date effective de la dénonciation seront traitées conformément aux dispositions de l'Accord. Les dispositions de l'article 8 relatives à la confidentialité restent applicables à tous les renseignements échangés sur la base de l'Accord.

*
* *

De regering is van oordeel dat het Akkoord dat aan uw instemming wordt voorgelegd, een toereikende oplossing biedt voor de administratieve bijstand in belastingaangelegenheden tussen België en Bermuda.

De regering stelt u bijgevolg voor snel met dit Akkoord in te stemmen opdat het zo spoedig mogelijk in werking zou kunnen treden.

*De minister van Buitenlandse Zaken en
Europese Zaken,*

Didier REYNDEERS

De minister van Financiën,

Johan VAN OVERTVELDT

Le gouvernement estime que l'Accord qui est soumis à votre assentiment offre une solution satisfaisante en ce qui concerne l'assistance administrative en matière fiscale entre la Belgique et les Bermudes.

Le gouvernement vous propose par conséquent de donner rapidement votre assentiment à cet Accord afin qu'il puisse entrer en vigueur dans les plus brefs délais.

*Le ministre des Affaires étrangères
et européennes,*

Didier REYNDEERS

Le ministre des Finances,

Johan VAN OVERTVELDT

VOORONTWERP VAN WET

onderworpen aan het advies van de Raad van State

Voorontwerp van wet houdende instemming met het Akkoord tussen het Koninkrijk België en Bermuda inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden, gedaan te Brussel op 11 april 2013 en te Hamilton op 23 mei 2013

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

Het Akkoord tussen het Koninkrijk België en Bermuda inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden, gedaan te Brussel op 11 april 2013 en te Hamilton op 23 mei 2013, zal volkomen gevolg hebben.

AVANT-PROJET DE LOI

soumis à l'avis du Conseil d'État

Avant-projet de loi portant assentiment à l'Accord entre le Royaume de Belgique et les Bermudes en vue de l'échange de renseignements en matière fiscale, fait à Bruxelles le 11 avril 2013 et à Hamilton le 23 mai 2013

Article 1^{er}

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

L'Accord entre le Royaume de Belgique et les Bermudes en vue de l'échange de renseignements en matière fiscale, fait à Bruxelles le 11 avril 2013 et à Hamilton le 23 mai 2013, sortira son plein et entier effet.

**ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 57.293/3 VAN 20 APRIL 2015**

Op 19 maart 2015 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de minister van Buitenlandse en Europese Zaken verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet “houdende instemming met het Akkoord tussen het Koninkrijk België en Bermuda inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden, gedaan te Brussel op 11 april 2013 en te Hamilton op 23 mei 2013”.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 14 april 2015. De kamer was samengesteld uit Jo Baert, kamer-voorzitter, Jeroen Van Nieuwenhove en Wouter Pas, staatsraden, Michel Tison, assessor, en Annemie Goossens, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Frédéric Vanneste, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jo Baert, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 20 april 2015.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond⁹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN WET

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt ertoe instemming te verlenen met het akkoord¹⁰ met Bermuda inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden.

ALGEMENE OPMERKING

3. De Werkgroep Gemengde Verdragen, ingesteld bij het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten “over de

⁹ Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

¹⁰ Akkoord “between the Kingdom of Belgium and Bermuda for the exchange of information relating to tax matters”, gedaan te Brussel op 11 april 2013 en te Hamilton op 23 mei 2013. Alleen de Engelse versie is authentiek; de Nederlandse en de Franse versies zijn vertalingen.

**AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 57.293/3 DU 20 AVRIL 2015**

Le 19 mars 2015, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le ministre des Affaires étrangères et européennes à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi “portant assentiment à l'Accord entre le Royaume de Belgique et les Bermudes en vue de l'échange de renseignements en matière fiscale, fait à Bruxelles le 11 avril 2013 et à Hamilton le 23 mai 2013”.

L'avant-projet a été examiné par la troisième chambre le 14 avril 2015. La chambre était composée de Jo Baert, président de chambre, Jeroen Van Nieuwenhove et Wouter Pas, conseillers d'État, Michel Tison, assesseur, et Annemie Goossens, greffier.

Le rapport a été présenté par Frédéric Vanneste, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jo Baert, président de chambre.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 20 avril 2015.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1^{er}, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique⁹ et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET DE LOI

2. L'avant-projet de loi soumis pour avis a pour objet de porter assentiment à l'accord¹⁰ conclu avec les Bermudes en vue de l'échange de renseignements en matière fiscale.

OBSERVATION GÉNÉRALE

3. Le 3 février 2011, le Groupe de Travail Traités mixtes, institué par l'accord de coopération du 8 mars 1994 entre l'autorité fédérale, les communautés et les régions “relatif

⁹ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par “fondement juridique” la conformité aux normes supérieures.

¹⁰ Accord “between the Kingdom of Belgium and Bermuda for the exchange of information relating to tax matters”, fait à Bruxelles le 11 avril 2013 et à Hamilton le 23 mai 2013. Seule la version anglaise fait foi; les textes français et néerlandais sont des traductions.

nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen”, heeft op 3 februari 2011 geoordeeld dat het akkoord een gemengd verdrag is.¹¹

Gelet daarop rijst de vraag wie in België uitvoering zal moeten geven aan een verzoek om inlichtingen uitgaande van een bevoegde autoriteit van Bermuda.

Uit artikel 4, paragraaf 1, f), van het akkoord volgt dat in België onder “*competent authority*” wordt verstaan “*the minister of Finance of the federal Government and/or of the Government of a Region and/or a Community, or his authorised representative*”.

Daarom verdient het aanbeveling om op het intern-Belgische vlak te voorzien in een coördinatiemechanisme en —orgaan, zodat de bevoegde autoriteiten van Bermuda weten tot wie een verzoek om inlichtingen moet worden gericht en de Federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten onderling kunnen uitmaken op welke wijze gevolg wordt gegeven aan een concreet verzoek. De Raad van State beveelt dan ook aan daarover een samenwerkingsakkoord in de zin van artikel 92*bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 “tot hervorming der instellingen” te sluiten.¹² In de memorie van toelichting wordt overigens vermeld dat aan de tekst van zo’n samenwerkingsakkoord wordt gewerkt.

De griffier,

Annemie GOOSSENS

De voorzitter,

Jo BAERT

aux modalités de conclusion des traités mixtes”, a considéré que l’accord est un traité mixte¹¹.

On peut dès lors se demander qui en Belgique devra donner exécution à une demande de renseignements émanant d’une autorité compétente des Bermudes.

Il résulte de l’article 4, paragraphe 1, f), de l’accord que, par “*competent authority*” on entend, en Belgique, “*the minister of Finance of the federal Government and/or of the Government of a Region and/or a Community, or his authorised representative*”.

Il est par conséquent recommandé de prévoir un mécanisme et un organe de coordination internes propres à la Belgique, afin de permettre aux autorités compétentes des Bermudes de savoir à qui il faut adresser une demande de renseignements et à l’État fédéral, aux communautés et aux régions, de déterminer de quelle manière il y a lieu de donner suite à une demande concrète. Le Conseil d’État préconise dès lors de conclure à ce sujet un accord de coopération au sens de l’article 92*bis* de la loi spéciale du 8 août 1980 “de réformes institutionnelles”¹². Au demeurant, il est précisé dans l’exposé des motifs que le texte d’un tel accord de coopération est actuellement en cours d’élaboration.

Le greffier,

Annemie GOOSSENS

Le président,

Jo BAERT

¹¹ De Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid (ICBB) stemde via de schriftelijke procedure in met het verslag van de Werkgroep Gemengde Verdragen, wat bij brieven van 18 mei 2011 is bevestigd.

¹² Vergelijk met artikel 1*bis* van de bijzondere wet van 16 januari 1989 “betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten” en met het samenwerkingsakkoord van 7 december 2001 tussen de Federale Staat en de gewesten “betreffende de uitwisseling van informatie in het kader van de uitoefening van hun fiscale bevoegdheden en betreffende de overlegprocedures inzake technische uitvoerbaarheid van door de Gewesten voorgenomen wijzigingen aan de gewestelijke belastingen en inzake de technische uitvoerbaarheid van de invoering door de Gewesten van algemene belastingverminderingen of —vermeerderingen van de verschuldigde personenbelasting”.

¹¹ Des courriers du 18 mai 2011 ont confirmé que la Conférence interministérielle de la Politique étrangère (CIPE) a approuvé le rapport du Groupe de Travail Traités mixtes dans le cadre d’une procédure écrite.

¹² Comparer avec l’article 1*er bis* de la loi spéciale du 16 janvier 1989 “relative au financement des Communautés et des Régions”, et avec l’accord de coopération du 7 décembre 2001 entre l’État fédéral et les régions “relatif à l’échange d’informations dans le cadre de l’exercice de leurs compétences fiscales et aux procédures de concertation concernant l’applicabilité technique des modifications aux impôts régionaux projetées par les Régions et l’applicabilité technique de l’instauration par les Régions de réductions ou d’augmentations générales de l’impôt des personnes physiques dû”.

WETSONTWERP

FILIP,

KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.

Op de voordracht van de minister van Buitenlandse Zaken en Europese Zaken en van de minister van Financiën,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

De minister van Buitenlandse Zaken en Europese Zaken en de minister van Financiën zijn ermee belast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam bij de Kamer van volksvertegenwoordigers in te dienen:

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

Het Akkoord tussen het Koninkrijk België en Bermuda inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden, gedaan te Brussel op 11 april 2013 en te Hamilton op 23 mei 2013, zal volkomen gevolg hebben.

Gegeven te Brussel, 13 mei 2015

FILIP

VAN KONINGSWEGE:

*De minister van Buitenlandse Zaken en
Europese Zaken,*

Didier REYNDERS

De minister van Financiën,

Johan VAN OVERTVELDT

PROJET DE LOI

PHILIPPE,

ROI DES BELGES,

À tous, présents et à venir,
SALUT.

Sur la proposition du ministre des Affaires étrangères et européennes et du ministre des Finances,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Le ministre des Affaires étrangères et européennes et le ministre des Finances sont chargés de présenter, en Notre nom, à la Chambre des représentants le projet de loi dont la teneur suit:

Article 1^{er}

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

L'Accord entre le Royaume de Belgique et les Bermudes en vue de l'échange de renseignements en matière fiscale, fait à Bruxelles le 11 avril 2013 et à Hamilton le 23 mai 2013, sortira son plein et entier effet.

Donné à Bruxelles, le 13 mai 2015

PHILIPPE

PAR LE ROI:

*Le ministre des Affaires étrangères
et européennes,*

Didier REYNDERS

Le ministre des Finances,

Johan VAN OVERTVELDT

BIJLAGE

ANNEXE

[VERTALING]

AKKOORD
TUSSEN
HET KONINKRIJK BELGIE
EN
BERMUDA
INZAKE DE UITWISSELING VAN INLICHTINGEN
MET BETREKKING TOT BELASTINGAANGELEGENHEDEN

**AKKOORD
TUSSEN
HET KONINKRIJK BELGIE
EN
BERMUDA
INZAKE DE UITWISSELING VAN INLICHTINGEN
MET BETREKKING TOT BELASTINGAANGELEGENHEDEN**

**HET KONINKRIJK BELGIE,
DE VLAAMSE GEMEENSCHAP,
DE FRANSE GEMEENSCHAP,
DE DUITSTALIGE GEMEENSCHAP,
HET VLAAMSE GEWEST,
HET WAALSE GEWEST,
EN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST,
enerzijds,**

EN

**BERMUDA,
anderzijds,**

OVERWEGEND DAT de Regering van Bermuda (zoals gemachtigd door de Regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland) en de Regering van het Koninkrijk België ("de overeenkomstsluitende Partijen") erkennen dat de huidige wetgeving van Bermuda reeds voorziet in samenwerking en uitwisseling van inlichtingen in geval van strafrechtelijke belastingaangelegenheden;

OVERWEGEND DAT de overeenkomstsluitende Partijen de termijnen en de voorwaarden voor de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingen wensen te verbeteren en te vergemakkelijken;

OVERWEGEND DAT erkend wordt dat de Regering van Bermuda, onder de voorwaarden waaronder het bevoegdheden kreeg toegewezen door het Verenigd Koninkrijk, gerechtigd is om met de Regering van het Koninkrijk België te onderhandelen over een akkoord tot uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingen, en dat akkoord te sluiten en uit te voeren;

OVERWEGEND DAT de Regering van het Koninkrijk België door het Akkoord aan te gaan erkent dat Bermuda, overeenkomstig de OESO-criteria, niet beschouwd wordt als zijnde betrokken bij schadelijke belastingpraktijken, noch als een belastingparadijs beschouwd wordt;

ZIJN het volgende overeengekomen :

Artikel 1

Doel en werkingssfeer van het Akkoord

1. De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Partijen zullen bijstand verlenen door het uitwisselen van inlichtingen die relevant zijn voor de toepassing en de tenuitvoerlegging van hun nationale wetgeving met betrekking tot de belastingen en belastingaangelegenheden waarop dit Akkoord van toepassing is. Die inlichtingen omvatten inlichtingen die relevant zijn voor de bepaling, de vestiging en de invordering van die belastingen, voor de invordering en de tenuitvoerlegging van belastingvorderingen, of voor het instellen van onderzoeken of vervolgingen inzake belastingaangelegenheden.

Inlichtingen zullen als relevant beschouwd worden niettegenstaande het feit dat een definitieve beoordeling over hun relevantie voor een lopend onderzoek slechts na ontvangst ervan gemaakt kan worden.

2. De rechten en de bescherming die door de wetgeving of de administratieve praktijk van de aangezochte Partij worden verzekerd aan personen, blijven van toepassing voor zover zij de effectieve uitwisseling van inlichtingen niet overmatig belemmeren of vertragen.

Artikel 2

Rechtsgebied

Een aangezochte Partij is niet verplicht om inlichtingen te verstrekken die niet in het bezit zijn van haar autoriteiten noch in het bezit zijn van of onder toezicht staan van personen die zich binnen het rechtsgebied van die Partij bevinden.

Artikel 3

Belastingen waarop het Akkoord van toepassing is

1. Dit Akkoord is van toepassing op de volgende belastingen:
 - a) in Bermuda, de directe belastingen van elke soort en benaming die door de wetgeving van Bermuda worden geheven,
 - b) in België, belastingen van elke soort en benaming die worden geheven ten behoeve van België of van de staatkundige onderdelen of plaatselijke gemeenschappen daarvan.

2. Dit Akkoord is ook van toepassing op alle gelijke of in wezen gelijksoortige belastingen die na de datum van de ondertekening van dit Akkoord naast of in de plaats van de bestaande belastingen worden geheven. De bevoegde autoriteit van elke overeenkomstsluitende Partij deelt de bevoegde autoriteit van de andere overeenkomstsluitende Partij alle belangrijke wijzigingen mee die in haar wetgeving zijn aangebracht en die een invloed kunnen hebben op de uit dit Akkoord voortvloeiende verplichtingen van die Partij. Bovendien mogen de belastingen waarop het Akkoord van toepassing is, door de overeenkomstsluitende Partijen in onderlinge overeenstemming via een wisseling van brieven worden uitgebreid.

Artikel 4

Begripsbepalingen

1. In dit Akkoord en indien er geen andere definitie wordt gegeven:
 - a) betekent "België" het Koninkrijk België; in aardrijkskundig verband gebruikt betekent het het grondgebied van het Koninkrijk België, daaronder begrepen de territoriale zee en alle andere maritieme zones en luchtgebieden waarover het Koninkrijk België, in overeenstemming met het internationaal recht, soevereine rechten of zijn rechtsmacht uitoefent;
 - b) betekent "Bermuda" de Bermuda-eilanden, daaronder begrepen de territoriale zee ervan;
 - c) betekent "gemeenschappelijk beleggingsfonds of -stelsel" elk instrument voor beleggingen met samengebracht kapitaal, ongeacht de rechtsvorm;
 - d) betekent "openbaar gemeenschappelijk beleggingsfonds of -stelsel" elk gemeenschappelijk beleggingsfonds of -stelsel waarbij de aankoop, de verkoop of de inkoop van bewijzen van deelneming, aandelen of andere belangen niet stilzwijgend of uitdrukkelijk voorbehouden is voor een beperkte groep van beleggers;
 - e) betekent "vennootschap" elke rechtspersoon, alsmede entiteiten en bijzondere structuren voor vermogensbeheer (*special asset endowments*) die voor de belastingheffing als een rechtspersoon worden behandeld;
 - f) betekent "bevoegde autoriteit":
 - (i) in Bermuda, de Minister van Financiën of een bevoegde vertegenwoordiger van de Minister; en
 - (ii) in België, naargelang het geval, de Minister van Financiën van de federale Regering en/of van de Regering van een Gewest en/of van een Gemeenschap, of zijn bevoegde vertegenwoordiger;
 - g) betekent "strafrecht" elke strafrechtelijke bepaling die als dusdanig wordt aangeduid door het nationale recht, ongeacht of ze opgenomen is in de belastingwetgeving, in de strafwetgeving of in andere wetten;

- h) betekent "strafrechtelijke belastingaangelegenheden" belastingaangelegenheden waarbij sprake is van opzettelijke handelingen die krachtens het strafrecht van de verzoekende Partij tot gerechtelijke vervolging kunnen leiden;
 - i) betekent "inlichtingen" elk feit, elke verklaring of elk stuk, in welke vorm ook;
 - j) betekent "de middelen voor het verzamelen van inlichtingen" de administratieve of gerechtelijke procedures die een aangezochte Partij in staat stellen om de gevraagde inlichtingen te verkrijgen en te verstrekken;
 - k) betekent "persoon" een natuurlijke persoon, een vennootschap, een onbeheerde nalatenschap en elke andere vereniging van personen;
 - l) betekent "voornaamste klasse van aandelen" de klasse of klassen van aandelen die een meerderheid van de stemrechten in, of van het statutair kapitaal van, de vennootschap vertegenwoordigen;
 - m) betekent "beursgenoteerd bedrijf" elke vennootschap waarvan de voornaamste klasse van aandelen genoteerd is aan een erkende effectenbeurs, op voorwaarde dat haar genoteerde aandelen gemakkelijk door het publiek kunnen gekocht of verkocht worden. Aandelen kunnen "door het publiek" gekocht of verkocht worden wanneer de aankoop of verkoop van aandelen niet stilzwijgend of uitdrukkelijk voorbehouden is voor een beperkte groep van beleggers;
 - n) betekent "erkende effectenbeurs" elke effectenbeurs die door de bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Partijen erkend is;
 - o) betekent "aangezochte Partij" de overeenkomstsluitende Partij bij dit Akkoord aan dewelke gevraagd is om inlichtingen te verstrekken of die inlichtingen verstrekt heeft ten gevolge van een verzoek;
 - p) betekent "verzoekende Partij" de overeenkomstsluitende Partij bij dit Akkoord die een verzoek om inlichtingen voorlegt of die inlichtingen heeft ontvangen van de aangezochte Partij;
 - q) betekent "belasting" elke belasting waarop dit Akkoord van toepassing is.
2. Voor de toepassing van dit Akkoord op enig tijdstip door een overeenkomstsluitende Partij, heeft, tenzij het zinsverband anders vereist of tenzij de bevoegde autoriteiten overeenkomstig de bepalingen van artikel 10 van dit Akkoord onderling overeenstemming bereiken omtrent een gemeenschappelijke betekenis, elke niet erin omschreven uitdrukking de betekenis welke die uitdrukking op dat tijdstip heeft volgens het recht van die overeenkomstsluitende Partij, waarbij elke betekenis overeenkomstig het in die overeenkomstsluitende Partij van toepassing zijnde belastingrecht voorrang heeft op een betekenis die aan de uitdrukking wordt gegeven overeenkomstig andere rechtsgebieden van die overeenkomstsluitende Partij.

Artikel 5

Uitwisseling van inlichtingen op verzoek

1. De bevoegde autoriteit van de aangezochte Partij verstrekt op verzoek van de verzoekende Partij de inlichtingen ten behoeve van de in artikel 1 bedoelde doeleinden. Die inlichtingen worden uitgewisseld ongeacht of de aangezochte Partij die inlichtingen nodig heeft voor haar eigen belastingdoeleinden en ongeacht of de onderzochte handelingen door het recht van de aangezochte Partij als strafrechtelijk misdrijf zouden worden aangemerkt indien ze op het grondgebied van de aangezochte Partij plaats zouden vinden.
2. Indien de inlichtingen in het bezit van de bevoegde autoriteit van de aangezochte Partij niet toereikend zijn om aan het verzoek om inlichtingen te voldoen, gebruikt de aangezochte Partij alle passende middelen voor het verzamelen van inlichtingen teneinde aan de verzoekende Partij de gevraagde inlichtingen te verstrekken, niettegenstaande het feit dat de aangezochte Partij die inlichtingen op dat ogenblik niet nodig heeft voor haar eigen belastingdoeleinden.
3. Wanneer de bevoegde autoriteit van de verzoekende Partij daar specifiek om verzoekt, verstrekt de bevoegde autoriteit van de aangezochte Partij de inlichtingen die onder dit artikel vallen in de vorm van getuigenverklaringen en gewaarmerkte afschriften van oorspronkelijke stukken, voor zover zulks op grond van haar nationale recht is toegestaan.
4. Niettegenstaande elke andersluidende bepaling in haar binnenlandse wetgeving en onder voorbehoud van de bepalingen van de artikelen 1 en 2 van dit Akkoord, zorgt elke overeenkomstsluitende Partij ervoor dat haar bevoegde autoriteiten de bevoegdheid hebben om volgende inlichtingen op verzoek te verkrijgen en te verstrekken:
 - a) inlichtingen die in het bezit zijn van banken, andere financiële instellingen en personen, daaronder begrepen gevolmachtigden en beheerders, die werkzaam zijn in de hoedanigheid van een vertegenwoordiger of een vertrouwenspersoon;
 - b) inlichtingen met betrekking tot de eigendom van vennootschappen, deelgenootschappen (*partnerships*), gemeenschappelijke beleggingsstelsels en andere personen, daaronder begrepen:
 - (i) binnen de beperkingen van artikel 2, inlichtingen met betrekking tot eigendom aangaande al zulke personen in een eigendomsketen;
 - (ii) in het geval van gemeenschappelijke beleggingsstelsels, inlichtingen aangaande aandelen, bewijzen van deelneming en andere belangen in het fonds of het stelsel;
 - (iii) in het geval van trusts, inlichtingen aangaande instellers (*settlers*), beheerders (*trustees*) en gerechtigden;
 - (iv) in het geval van stichtingen, inlichtingen aangaande stichters, leden van het bestuur van de stichting en gerechtigden; en

- (v) in het geval van personen die geen gemeenschappelijke beleggingsstelsels, trusts of stichtingen zijn, inlichtingen die gelijkwaardig zijn aan de in subparagrafen (i) tot (iv) vermelde inlichtingen.

Verder doet dit Akkoord voor de overeenkomstsluitende Partijen niet de verplichting ontstaan om inlichtingen inzake eigendom te verwerven of te verstrekken die betrekking hebben op beursgenoteerde bedrijven of openbare gemeenschappelijke beleggingsfondsen of -stelsels, tenzij die inlichtingen kunnen worden verkregen zonder dat zulks tot onevenredige moeilijkheden leidt.

5. De bevoegde autoriteit van de verzoekende Partij verstrekt de volgende inlichtingen aan de bevoegde autoriteit van de aangezochte Partij wanneer zij een verzoek om inlichtingen ingevolge het Akkoord indient, teneinde de te verwachten relevantie van de gevraagde inlichtingen aan te tonen:
 - a) de identiteit van de persoon op wie de controle of het onderzoek betrekking heeft;
 - b) het belastbaar tijdperk waarvoor de inlichtingen worden gevraagd;
 - c) aanwijzingen omtrent de gezochte inlichtingen, daaronder begrepen de aard van de gevraagde inlichtingen en de vorm waarin de verzoekende Partij die inlichtingen bij voorkeur wenst te ontvangen;
 - d) het fiscale doel waarvoor de inlichtingen gevraagd worden;
 - e) de redenen om aan te nemen dat de gevraagde inlichtingen zich binnen de aangezochte Partij bevinden of dat ze in het bezit zijn van of onder toezicht staan van een persoon die onder de bevoegdheid van de aangezochte Partij valt;
 - f) voor zover gekend, de naam en het adres van elke persoon van wie verondersteld wordt dat hij in het bezit is van de gevraagde inlichtingen of dat hij toezicht heeft over die gevraagde inlichtingen;
 - g) een verklaring dat het verzoek in overeenstemming is met de wetgeving en de administratieve praktijk van de verzoekende Partij, dat, indien de gevraagde inlichtingen zich binnen het grondgebied van de verzoekende Partij zouden bevinden, de bevoegde autoriteit van de verzoekende Partij de inlichtingen zou kunnen bekomen overeenkomstig de wetgeving van de verzoekende Partij of het normale verloop van de administratieve praktijk, en dat het verzoek in overeenstemming is met dit Akkoord;
 - h) een verklaring dat de verzoekende Partij alle op haar eigen grondgebied beschikbare middelen heeft gebruikt om de inlichtingen te verkrijgen, met uitzondering van de middelen die tot onevenredige moeilijkheden zouden leiden.
6. De bevoegde autoriteit van de aangezochte Partij stuurt de gevraagde inlichtingen zo spoedig mogelijk naar de verzoekende Partij. Om een snel antwoord te verzekeren:
 - a) bevestigt de bevoegde autoriteit van de aangezochte Partij schriftelijk de ontvangst van het verzoek aan de bevoegde autoriteit van de verzoekende Partij, en stelt de bevoegde autoriteit van de verzoekende Partij binnen 60 dagen vanaf de ontvangst van het verzoek in kennis van eventuele gebreken aan het verzoek.

- b) Wanneer de bevoegde autoriteit van de aangezochte Partij er niet in geslaagd is de inlichtingen te verkrijgen en te verstrekken binnen 90 dagen vanaf de ontvangst van het verzoek, dat wil ook zeggen wanneer zij geconfronteerd wordt met hindernissen bij het bezorgen van de inlichtingen of wanneer zij weigert de inlichtingen te verstrekken, brengt zij de verzoekende Partij daarvan onmiddellijk op de hoogte, waarbij wordt ingegaan op de reden voor de mislukking, de aard van de hindernissen of de redenen voor de weigering.

Artikel 6

Belastingcontroles in het buitenland

1. Mits die vraag binnen een redelijke voorafgaande termijn te stellen, mag de bevoegde autoriteit van de verzoekende Partij aan de bevoegde autoriteit van de aangezochte Partij vragen om, voor zover zulks is toegestaan door diens wetgeving, toe te staan dat vertegenwoordigers van de bevoegde autoriteit van de verzoekende Partij het grondgebied van de aangezochte Partij betreden om natuurlijke personen te ondervragen en documenten te onderzoeken, met voorafgaande schriftelijke toestemming van de natuurlijke personen of van andere betrokken personen. De bevoegde autoriteit van de verzoekende Partij stelt de bevoegde autoriteit van de aangezochte Partij binnen een redelijke termijn in kennis van het tijdstip en de plaats van de geplande ontmoeting met de betrokken natuurlijke personen.
2. Op verzoek van de bevoegde autoriteit van de verzoekende Partij mag de bevoegde autoriteit van de aangezochte Partij vertegenwoordigers van de bevoegde autoriteit van de verzoekende Partij toestaan om aanwezig te zijn bij het ter zake dienstige gedeelte van een belastingcontrole op het grondgebied van de aangezochte Partij.
3. Wanneer het in paragraaf 2 bedoelde verzoek wordt ingewilligd, stelt de bevoegde autoriteit van de aangezochte Partij die de controle uitvoert de bevoegde autoriteit van de verzoekende Partij zo spoedig mogelijk in kennis van het tijdstip en de plaats van de controle, van de identiteit van de autoriteit of de ambtenaar die aangesteld is om de controle uit te voeren en van de procedures en voorwaarden die door de aangezochte Partij vereist worden voor het uitvoeren van de controle. Elke beslissing aangaande het uitvoeren van de belastingcontrole wordt genomen door de aangezochte Partij die de controle uitvoert.

Artikel 7

Mogelijkheid een verzoek af te wijzen

1. De bevoegde autoriteit van de aangezochte Partij mag weigeren bijstand te verlenen:
 - a) wanneer het verzoek niet conform dit Akkoord werd ingediend en inzonderheid wanneer niet voldaan is aan de vereisten van artikel 5; of

- b) wanneer de verzoekende Partij niet alle op haar eigen grondgebied beschikbare middelen heeft aangewend om de inlichtingen te verkrijgen, behalve wanneer de aanwending van die middelen tot onevenredige moeilijkheden zou leiden; of
 - c) wanneer het bekend maken van de gevraagde inlichtingen in strijd zou zijn met de openbare orde van de aangezochte Partij.
2. Dit Akkoord verplicht de aangezochte Partij niet :
- a) tot het verstrekken van inlichtingen waarop de bescherming van de vertrouwelijkheid (*legal privilege*) van toepassing is, of die een handels-, bedrijfs-, nijverheids- of beroepsgeheim of een handelswerkwijze zouden onthullen, op voorwaarde dat inlichtingen zoals omschreven in artikel 5, paragraaf 4, niet omwille van dat enkele feit als zulk geheim of handelswerkwijze behandeld worden; of
 - b) administratieve maatregelen te nemen die afwijken van haar wetgeving en administratieve praktijk, op voorwaarde dat deze subparagraaf in geen opzicht de verplichtingen aantast die ingevolge artikel 5, paragraaf 4 van dit Akkoord aan een overeenkomstsluitende Partij worden opgelegd.
3. Een verzoek om inlichtingen mag niet worden afgewezen op grond van het feit dat de belastingvordering die aanleiding gaf tot het verzoek betwist wordt.
4. De aangezochte Partij is niet verplicht om inlichtingen te verkrijgen en te verstrekken die de verzoekende Partij ingevolge haar eigen recht niet zou kunnen verkrijgen voor de toepassing of de tenuitvoerlegging van haar eigen belastingwetgeving. De bevoegde autoriteit van de aangezochte Partij mag weigeren bijstand te verlenen wanneer het verzoek niet conform dit Akkoord werd ingediend.
5. De aangezochte Partij mag een verzoek om inlichtingen afwijzen indien de verzoekende Partij die inlichtingen vraagt met het oog op de toepassing of de tenuitvoerlegging van een bepaling van de belastingwetgeving van de verzoekende Partij of van een daarmee verband houdende verplichting, die discriminatie inhoudt van een onderdaan of een burger van de aangezochte Partij ten opzichte van een onderdaan of een burger van de verzoekende Partij die zich in dezelfde omstandigheden bevindt.

Artikel 8

Vertrouwelijkheid

Alle inlichtingen die door de bevoegde autoriteit van een overeenkomstsluitende Partij ingevolge dit Akkoord zijn verstrekt en verkregen worden als vertrouwelijk behandeld en worden alleen ter kennis gebracht van personen of autoriteiten (daaronder begrepen rechterlijke instanties en administratieve lichamen) binnen het rechtsgebied van de overeenkomstsluitende Partij die betrokken zijn bij de vestiging of invordering van de in dit Akkoord bedoelde belastingen, bij de tenuitvoerlegging of vervolging ter zake van die belastingen of bij de beslissing in beroepszaken die betrekking hebben op die belastingen. Deze personen of autoriteiten gebruiken die inlichtingen slechts voor die doeleinden. Zij

mogen deze inlichtingen voor die doeleinden kenbaar maken tijdens openbare rechtszittingen of in rechterlijke beslissingen. De inlichtingen mogen niet ter kennis worden gebracht van enige andere persoon, entiteit of autoriteit of van enig ander rechtsgebied, Staat of soeverein grondgebied dat geen partij is bij dit Akkoord zonder de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de bevoegde autoriteit van de aangezochte Partij. Inlichtingen die in verband met een verzoek om bijstand ingevolge dit Akkoord door de aangezochte Partij zijn verkregen, worden op dezelfde wijze als vertrouwelijk behandeld in de aangezochte Partij.

Artikel 9

Kosten

Tenzij de bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Partijen anders overeenkomen, worden indirecte kosten die zijn gemaakt bij het verlenen van bijstand gedragen door de aangezochte Partij en worden directe kosten die zijn gemaakt bij het verlenen van bijstand (daaronder begrepen de kosten voor het inschakelen van externe raadgevers in verband met rechtszaken of anderszins) gedragen door de verzoekende Partij. De respectieve bevoegde autoriteiten plegen van tijd tot tijd overleg met elkaar aangaande dit artikel, en in het bijzonder pleegt de bevoegde autoriteit van de aangezochte Partij vooraf overleg met de bevoegde autoriteit van de verzoekende Partij wanneer de kosten voor het verstrekken van inlichtingen betreffende een specifiek verzoek naar verwachting aanzienlijk zullen zijn.

Artikel 10

Regeling voor onderling overleg

1. Wanneer er tussen de overeenkomstsluitende Partijen moeilijkheden of twijfelpunten mochten rijzen met betrekking tot de interpretatie of de toepassing van dit Akkoord trachten de bevoegde autoriteiten de aangelegenheid in onderlinge overeenstemming op te lossen.
2. Naast de in paragraaf 1 bedoelde overeenstemming kunnen de bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Partijen onderlinge overeenstemming bereiken aangaande de procedures die moeten gevolgd worden ingevolge dit Akkoord.
3. De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Partijen kunnen zich rechtstreeks met elkaar in verbinding stellen teneinde een overeenstemming zoals bedoeld in dit artikel te bereiken.
4. De overeenkomstsluitende Partijen kunnen eveneens overeenstemming bereiken omtrent andere vormen van geschillenoplossing.

Artikel 11

Protocol

Het bijgevoegde Protocol maakt een integrerend deel uit van dit Akkoord.

Artikel 12

Uitvoeringswetgeving

De overeenkomstsluitende Partijen nemen alle wetgevende maatregelen die nodig zijn om te voldoen aan en ter uitvoering van de bepalingen van dit Akkoord.

Artikel 13

Inwerkingtreding

Elke overeenkomstsluitende Partij stelt de andere overeenkomstsluitende Partij in kennis van de voltooiing van de procedures die door haar wetgeving voor de inwerkingtreding van dit Akkoord is vereist. Dit Akkoord zal in werking treden op de datum van de laatste van deze kennisgevingen en zal van toepassing zijn :

- a) wat strafrechtelijke belastingaangelegenheden betreft : op die datum; en
- b) wat alle andere aangelegenheden betreft waarop artikel 1 van toepassing is: op die datum, doch alleen met betrekking tot belastbare tijdperken die aanvangen op of na die datum, of indien er geen belastbaar tijdperk is, op alle belastingvorderingen die op of na die datum ontstaan.

Artikel 14

Beëindiging

1. Dit Akkoord blijft van kracht tot het beëindigd wordt. Elke overeenkomstsluitende Partij kan het Akkoord beëindigen door via diplomatieke weg schriftelijk kennis te geven van de beëindiging.
2. Die beëindiging zal van kracht worden op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden vanaf de datum waarop de andere overeenkomstsluitende Partij de kennisgeving van de beëindiging ontvangen heeft. Alle verzoeken die tot de datum van effectieve beëindiging worden ontvangen, zullen worden behandeld in overeenstemming met de bepalingen van dit Akkoord.

3. Na de beëindiging van dit Akkoord blijven beide overeenkomstsluitende Partijen gebonden door de bepalingen van artikel 8 met betrekking tot alle inlichtingen die ingevolge dit Akkoord werden verkregen.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gevolmachtigd door hun respectieve Regeringen, dit Akkoord hebben ondertekend.

GEDAAN in tweevoud, te Brussel op 11 april 2013 en te Hamilton op 23 mei 2013, in de Engelse taal.

**PROTOCOL
BIJ
HET AKKOORD
TUSSEN
HET KONINKRIJK BELGIE
EN
BERMUDA
INZAKE DE UITWISSELING VAN INLICHTINGEN
MET BETREKKING TOT BELASTINGAANGELEGENHEDEN**

Bij de ondertekening van het Akkoord tussen het Koninkrijk België en Bermuda inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden, zijn de overeenkomstsluitende Partijen de volgende bepalingen overeengekomen die een integrerend deel van dit Akkoord uitmaken:

1. Met betrekking tot artikel 5, paragraaf 5, subparagraaf a, is er overeengekomen dat het niet noodzakelijk is de naam van de belastingplichtige te verstrekken voor het vaststellen van zijn identiteit, indien die identiteit uit gelijkaardige elementen bepaald kan worden.
2. Met betrekking tot artikel 9 is wederzijds beslist dat:
 - a) gewone kosten die zijn gemaakt met het doel te antwoorden op een verzoek om inlichtingen, gedragen worden door de aangezochte Partij. Zulke gewone kosten omvatten normaliter de interne administratiekosten van de bevoegde autoriteit en alle kleinere externe kosten zoals koerierkosten;
 - b) de volgende kosten die zijn gemaakt door derde partijen bij het voldoen aan het verzoek betreffende de uitwisseling van inlichtingen beschouwd worden als buitengewone kosten en gedragen worden door de verzoekende Partij:
 - (i) redelijke honoraria die worden aangerekend voor personeel dat door derde partijen tewerkgesteld wordt bij het meewerken aan het verzoek;
 - (ii) redelijke honoraria die worden aangerekend door derde partijen voor het verrichten van buitengewoon onderzoek;
 - (iii) redelijke aanvullende kosten voor het aanwenden van deskundigen, tolken of vertalers;
 - (iv) redelijke proceskosten van de aangezochte Partij met betrekking tot een specifiek verzoek om inlichtingen;
 - (v) redelijke kosten voor het verkrijgen van verklaringen onder eed of getuigenverklaringen; en
 - (vi) redelijke honoraria en uitgaven, bepaald in overeenstemming met bedragen die ingevolge de toepasselijke wetgeving toegestaan zijn, met betrekking tot de persoon die vrijwillig verschijnt voor een interview, een verklaring onder eed of een getuigenverklaring aangaande een specifiek verzoek om inlichtingen.

Buitengewone kosten omvatten in geen geval kosten die normaal gezien bij de gebruikelijke taken horen die door derde partijen uitgevoerd worden, zoals het verkrijgen en verstrekken van afschriften van documenten;

- c) de bevoegde autoriteiten met elkaar overleg zullen plegen voor elk specifiek geval waar de buitengewone kosten waarschijnlijk meer dan 1000 US \$ zullen bedragen, om te beslissen of de verzoekende Partij het verzoek blijft handhaven en de kost blijft dragen.
 - d) ingeval de aangezochte Partij het moeilijk of onmogelijk vindt om te voldoen aan één enkel of aan meerdere verzoeken om inlichtingen van de aanzoekende Partij omwille van een beperkt personeelsbestand of beperkte financiële middelen, de bevoegde autoriteiten overleg zullen plegen, en indien dat wederzijds wordt beslist, de verzoekende Partij de kosten zal dragen die verband houden met het voldoen aan een verzoek of aan meerdere verzoeken.
3. De Regering van Bermuda en de Regering van het Koninkrijk België zullen onderhandelingen starten voor het sluiten van een afzonderlijke overeenkomst voor het vermijden van dubbele belasting met betrekking tot belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, op voorwaarde dat die overeenkomst volgende bepalingen omvat:
- a) een bepaling inzake de uitwisseling van inlichtingen gebaseerd op het OESO-Model van 2008. Zulke bepaling zou trusts en stichtingen moeten omvatten en zou met betrekking tot strafrechtelijke dossiers tot op zekere hoogte retroactief moeten zijn. Er zou een administratieve regeling moeten gesloten worden voor het organiseren van de uitwisseling van inlichtingen;
 - b) een anti-misbruikbepaling volgens dewelke bijvoorbeeld de belastingverminderingen of -vrijstellingen waarin het akkoord voorziet niet worden toegepast op inkomsten die betaald worden in verband met een volstrekt kunstmatige constructie. Een constructie wordt niet als volstrekt kunstmatig beschouwd indien wordt aangetoond dat de constructie de economische realiteit weerspiegelt;
 - c) een bepaling inzake invorderingsbijstand; en
 - d) een bepaling voor het vermijden van dubbele vrijstelling met betrekking tot natuurlijke personen.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gevolmachtigd door hun respectieve Regeringen, dit Protocol hebben ondertekend.

GEDAAN in tweevoud, te Brussel op 11 april 2013 en te Hamilton op 23 mei 2013, in de Engelse taal.

[TRADUCTION]

ACCORD
ENTRE
LE ROYAUME DE BELGIQUE
ET
LES BERMUDES
EN VUE DE L'ÉCHANGE DE RENSEIGNEMENTS EN MATIÈRE FISCALE

**ACCORD
ENTRE
LE ROYAUME DE BELGIQUE
ET
LES BERMUDES
EN VUE DE L'ÉCHANGE DE RENSEIGNEMENTS EN MATIÈRE FISCALE**

**LE ROYAUME DE BELGIQUE,
LA COMMUNAUTE FLAMANDE,
LA COMMUNAUTE FRANÇAISE,
LA COMMUNAUTE GERMANOPHONE,
LA REGION FLAMANDE,
LA REGION WALLONNE,
et LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE,
d'une part,**

ET

**LES BERMUDES,
d'autre part,**

CONSIDÉRANT que le Gouvernement des Bermudes (autorisé par le Gouvernement du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord) et le Gouvernement du Royaume de Belgique ("les Parties contractantes") reconnaissent que la législation actuelle des Bermudes prévoit déjà la coopération et l'échange de renseignements en matière fiscale pénale;

CONSIDÉRANT que les Parties contractantes désirent améliorer et faciliter les termes et conditions qui régissent l'échange de renseignements en matière fiscale;

CONSIDÉRANT qu'il est admis que le Gouvernement des Bermudes, selon les termes de l'*Entrustment* reçu du Royaume-Uni, a le droit de négocier, de conclure et d'exécuter un accord d'échange de renseignements fiscaux avec le Gouvernement du Royaume de Belgique;

CONSIDÉRANT que, par la conclusion de l'Accord, le Gouvernement du Royaume de Belgique reconnaît que, selon les critères de l'OCDE, les Bermudes ne sont pas considérées comme se livrant à des pratiques fiscales dommageables ni comme étant un paradis fiscal;

SONT CONVENUS des dispositions suivantes:

Article 1

Objet et champ d'application de l'Accord

1. Les autorités compétentes des Parties contractantes s'accordent une assistance par l'échange de renseignements pertinents pour l'administration et l'application de la législation interne des Parties contractantes relative aux impôts et matières fiscales visés par le présent Accord. Ces renseignements sont ceux pertinents pour la détermination, l'établissement et la perception de ces impôts, pour le recouvrement et l'exécution des créances fiscales ou pour les enquêtes ou poursuites en matière fiscale.

Les renseignements seront considérés comme pertinents nonobstant le fait qu'une évaluation précise de la pertinence des renseignements au regard d'une enquête en cours ne serait possible qu'après réception des renseignements.

2. Les droits et protections dont bénéficient les personnes en vertu des dispositions législatives ou réglementaires ou des pratiques administratives de la Partie requise restent applicables dans la mesure où ils n'entravent ou ne retardent pas indûment un échange effectif de renseignements.

Article 2

Compétence

Une Partie requise n'a pas obligation de fournir des renseignements qui ne sont pas détenus par ses autorités ou en la possession ou sous le contrôle de personnes relevant de sa compétence territoriale.

Article 3

Impôts visés

1. Le présent Accord s'applique aux impôts suivants:
 - a) en ce qui concerne les Bermudes, les impôts directs de toute nature ou dénomination établis par la législation des Bermudes,
 - b) en ce qui concerne la Belgique, les impôts de toute nature ou dénomination perçus pour le compte de la Belgique ou de ses subdivisions politiques ou collectivités locales.
2. Le présent Accord s'applique aussi aux impôts identiques ou analogues établis après la date de signature du présent Accord et qui s'ajouteraient aux impôts actuels ou qui les remplaceraient. L'autorité compétente de chaque Partie contractante notifie à l'autre toute modification substantielle de sa législation susceptible d'affecter les obligations de cette Partie résultant du présent Accord. En outre, les impôts visés peuvent être élargis d'un commun accord entre les Parties contractantes, sous la forme d'un échange de lettres.

Article 4

Définitions

1. Dans le présent Accord, sauf définition contraire :

- a) “Belgique” signifie le Royaume de Belgique; employé dans un sens géographique, ce terme désigne le territoire du Royaume de Belgique, y compris la mer territoriale ainsi que les zones maritimes et les espaces aériens sur lesquels, en conformité avec le droit international, le Royaume de Belgique exerce des droits souverains ou sa juridiction;
- b) “Bermudes” signifie les îles des Bermudes, y compris leur mer territoriale;
- c) “fonds ou dispositif de placement collectif” signifie tout instrument de placement groupé, quelle que soit sa forme juridique;
- d) “fonds ou dispositif de placement collectif public” signifie tout fonds ou dispositif de placement collectif dans lequel l’achat, la vente ou le rachat des parts, actions ou autres participations n’est pas implicitement ou explicitement restreint à un groupe limité d’investisseurs;
- e) “société” signifie toute personne morale, ainsi que les entités et les structures spécialisées dans la gestion de patrimoine (*special asset endowments*) considérées fiscalement comme des personnes morales;
- f) “autorité compétente” signifie,
 - (i) en ce qui concerne les Bermudes, le Ministre des Finances ou un représentant autorisé du Ministre; et
 - (ii) en ce qui concerne la Belgique, selon le cas, le Ministre des Finances du Gouvernement fédéral et/ou du Gouvernement d’une Région et/ou d’une Communauté, ou son représentant autorisé;
- g) “droit pénal” signifie toute disposition pénale qualifiée de telle en droit interne, qu’elle figure dans la législation fiscale, dans la législation pénale ou dans d’autres lois;
- h) “en matière fiscale pénale” signifie toute affaire fiscale faisant intervenir un acte intentionnel passible de poursuites en vertu du droit pénal de la Partie requérante;
- i) “renseignement” signifie tout fait, énoncé ou document, quelle que soit sa forme;
- j) “mesures de collecte de renseignements” signifie les procédures administratives ou judiciaires qui permettent à une Partie requise d’obtenir et de fournir les renseignements demandés;
- k) “personne” signifie une personne physique, une société, une succession vacante (*dormant inheritance*) et tout autre groupement de personnes;
- l) “catégorie principale d’actions” signifie la ou les catégories d’actions représentant la majorité des droits de vote ou du capital statutaire de la société;
- m) “société cotée” signifie toute société dont la catégorie principale d’actions est cotée sur une bourse reconnue, les actions cotées de la société devant pouvoir être achetées ou

vendues facilement par le public. Les actions peuvent être achetées ou vendues “par le public” si l’achat ou la vente des actions n’est pas implicitement ou explicitement restreint à un groupe limité d’investisseurs;

- n) “bourse reconnue” signifie toute bourse déterminée d’un commun accord par les autorités compétentes des Parties contractantes;
 - o) “Partie requise” signifie la Partie contractante au présent Accord à laquelle des renseignements sont demandés ou qui a fourni des renseignements en réponse à une demande;
 - p) “Partie requérante” signifie la Partie contractante au présent Accord qui soumet une demande de renseignements ou qui a reçu des renseignements de la Partie requise;
 - q) “impôt” signifie tout impôt visé par le présent Accord.
2. Pour l’application du présent Accord à un moment donné par une Partie contractante, tout terme ou toute expression qui n’y est pas défini a, sauf si le contexte exige une interprétation différente ou si les autorités compétentes conviennent d’un sens commun conformément aux dispositions de l’article 10 du présent Accord, le sens que lui attribue, à ce moment, le droit de cette Partie contractante, le sens attribué à ce terme ou expression par le droit fiscal applicable de cette Partie contractante prévalant sur le sens que lui attribuent les autres branches du droit de cette Partie contractante.

Article 5

Echange de renseignements sur demande

1. L’autorité compétente de la Partie requise fournit, sur demande de la Partie requérante, les renseignements aux fins visées à l’article 1. Ces renseignements doivent être échangés, que la Partie requise en ait ou non besoin à ses propres fins fiscales et que l’acte faisant l’objet de l’enquête constitue ou non une infraction pénale selon le droit de la Partie requise s’il s’était produit sur le territoire de cette Partie.
2. Si les renseignements en la possession de l’autorité compétente de la Partie requise ne sont pas suffisants pour lui permettre de donner suite à la demande de renseignements, la Partie requise prend toutes les mesures adéquates de collecte de renseignements nécessaires pour fournir à la Partie requérante les renseignements demandés, même si, à ce moment, la Partie requise n’a pas besoin de ces renseignements à ses propres fins fiscales.
3. Sur demande spécifique de l’autorité compétente de la Partie requérante, l’autorité compétente de la Partie requise fournit les renseignements visés au présent article, dans la mesure où son droit interne le lui permet, sous la forme de dépositions de témoins et de copies certifiées conformes aux documents originaux.
4. Nonobstant toute disposition contraire de sa législation interne, chaque Partie contractante fait en sorte que ses autorités compétentes aient le droit, sous réserve des termes des articles 1 et 2 du présent Accord, d’obtenir et de fournir sur demande:
 - a) les renseignements détenus par les banques, les autres institutions financières et toute personne agissant en qualité de mandataire ou de fiduciaire;

- b) les renseignements concernant la propriété des sociétés, sociétés de personnes, dispositifs de placement collectif et autres personnes, y compris:
 - (i) dans les limites de l'article 2, les renseignements en matière de propriété concernant toutes ces personnes lorsqu'elles font partie d'une chaîne de propriété;
 - (ii) en ce qui concerne les dispositifs de placement collectif, les renseignements sur les actions, parts et autres participations dans le fonds ou dispositif;
 - (iii) en ce qui concerne les fiducies (*trusts*), les renseignements sur les constituants (*settlers*), les fiduciaires (*trustees*) et les bénéficiaires;
 - (iv) en ce qui concerne les fondations, les renseignements sur les fondateurs, les membres du conseil de la fondation et les bénéficiaires; et
 - (v) en ce qui concerne les personnes qui ne sont ni des dispositifs de placement collectif, ni des fiducies (*trusts*) ni des fondations, des renseignements équivalents aux renseignements mentionnés aux sous-paragraphe (i) à (iv).

En outre, le présent Accord n'oblige pas les Parties contractantes à obtenir ou fournir les renseignements en matière de propriété concernant des sociétés cotées ou des fonds ou dispositifs de placement collectif publics, sauf si ces renseignements peuvent être obtenus sans susciter des difficultés disproportionnées.

5. L'autorité compétente de la Partie requérante fournit les informations suivantes à l'autorité compétente de la Partie requise lorsqu'elle soumet une demande de renseignements en vertu de l'Accord, afin de démontrer la pertinence vraisemblable des renseignements demandés :
 - a) l'identité de la personne faisant l'objet d'un contrôle ou d'une enquête;
 - b) la période imposable pour laquelle les renseignements sont demandés;
 - c) les indications concernant les renseignements recherchés, notamment la nature des renseignements demandés et la forme sous laquelle la Partie requérante préférerait les recevoir;
 - d) le but fiscal dans lequel les renseignements sont demandés;
 - e) les raisons qui donnent à penser que les renseignements demandés se trouvent dans la Partie requise, ou sont en la possession ou sous le contrôle d'une personne relevant de la compétence de la Partie requise;
 - f) dans la mesure où ils sont connus, les nom et adresse de toute personne dont il y a lieu de penser que les renseignements demandés sont en sa possession ou sous son contrôle;
 - g) une déclaration précisant que la demande est conforme aux dispositions législatives et réglementaires ainsi qu'aux pratiques administratives de la Partie requérante, que, si les renseignements demandés relevaient de la compétence de la Partie requérante, l'autorité compétente de cette Partie pourrait obtenir les renseignements en vertu de son droit ou dans le cadre normal de ses pratiques administratives et que la demande est conforme au présent Accord;
 - h) une déclaration précisant que la Partie requérante a utilisé pour obtenir les renseignements tous les moyens disponibles sur son propre territoire, hormis ceux qui susciteraient des difficultés disproportionnées.

6. L'autorité compétente de la Partie requise transmet aussi rapidement que possible à la Partie requérante les renseignements demandés. Pour assurer une réponse rapide :
 - a) l'autorité compétente de la Partie requise accuse réception de la demande par écrit à l'autorité compétente de la Partie requérante et, dans les 60 jours à compter de la réception de la demande, avise cette autorité des éventuelles lacunes de la demande;
 - b) si l'autorité compétente de la Partie requise n'a pu obtenir et fournir les renseignements dans les 90 jours à compter de la réception de la demande, y compris dans le cas où elle rencontre des obstacles pour fournir les renseignements ou refuse de fournir les renseignements, elle en informe immédiatement la Partie requérante, en indiquant les raisons de l'incapacité dans laquelle elle se trouve de fournir les renseignements, la nature des obstacles rencontrés ou les motifs de son refus.

Article 6

Contrôles fiscaux à l'étranger

1. Moyennant un préavis raisonnable, l'autorité compétente de la Partie requérante peut demander que l'autorité compétente de la Partie requise autorise des représentants de l'autorité compétente de la Partie requérante à entrer sur le territoire de la Partie requise, dans les limites autorisées par sa législation, pour interroger des personnes physiques et examiner des documents, avec le consentement écrit préalable des personnes physiques, ou des autres personnes, concernées. L'autorité compétente de la Partie requérante fait connaître dans un délai raisonnable à l'autorité compétente de la Partie requise la date et le lieu de la réunion prévue avec les personnes physiques concernées.
2. A la demande de l'autorité compétente de la Partie requérante, l'autorité compétente de la Partie requise peut autoriser des représentants de l'autorité compétente de la Partie requérante à assister à la phase appropriée d'un contrôle fiscal sur le territoire de la Partie requise.
3. Si la demande visée au paragraphe 2 est acceptée, l'autorité compétente de la Partie requise qui conduit le contrôle fait connaître, aussitôt que possible, à l'autorité compétente de la Partie requérante la date et le lieu du contrôle, l'autorité ou le fonctionnaire désigné pour conduire le contrôle ainsi que les procédures et conditions exigées par la Partie requise pour la conduite du contrôle. Toute décision relative à la conduite du contrôle fiscal est prise par la Partie requise qui conduit le contrôle.

Article 7

Possibilité de décliner une demande

1. L'autorité compétente de la Partie requise peut refuser l'assistance:
 - a) lorsque la demande n'est pas soumise en conformité avec le présent Accord et, en particulier, lorsque les conditions de l'article 5 ne sont pas remplies; ou

- b) lorsque la Partie requérante n'a pas utilisé pour obtenir les renseignements tous les moyens disponibles sur son propre territoire, sauf lorsque le recours à ces moyens susciterait des difficultés disproportionnées; ou
 - c) lorsque la communication des renseignements demandés serait contraire à l'ordre public de la Partie requise.
2. Le présent Accord n'oblige pas la Partie requise:
- a) à fournir des renseignements soumis à la confidentialité (*legal privilege*), ou qui révéleraient un secret commercial, industriel ou professionnel ou un procédé commercial, étant entendu que les renseignements visés à l'article 5, paragraphe 4, ne seront pas, pour ce seul motif, traités comme un tel secret ou procédé commercial; ou
 - b) à prendre des mesures administratives dérogeant à sa législation et à sa pratique administrative, étant entendu que le présent sous-paragraphe n'affecte en rien les obligations d'une Partie contractante résultant de l'article 5, paragraphe 4 du présent Accord.
3. Une demande de renseignements ne peut être rejetée au motif que la créance fiscale faisant l'objet de la demande est contestée.
4. La Partie requise n'est pas tenue d'obtenir et de fournir des renseignements que la Partie requérante ne pourrait pas obtenir en vertu de son propre droit pour l'exécution ou l'application de sa propre législation fiscale. L'autorité compétente de la Partie requise peut refuser l'assistance lorsque la demande n'est pas soumise en conformité avec le présent Accord.
5. La Partie requise peut rejeter une demande de renseignements si les renseignements sont demandés par la Partie requérante pour appliquer ou exécuter une disposition de la législation fiscale de la Partie requérante, ou toute obligation s'y rattachant, qui est discriminatoire à l'encontre d'un ressortissant ou d'un citoyen de la Partie requise par rapport à un ressortissant ou citoyen de la Partie requérante se trouvant dans les mêmes circonstances.

Article 8

Confidentialité

Tout renseignement fourni et reçu par l'autorité compétente d'une Partie contractante en vertu du présent Accord est tenu confidentiel et ne peut être divulgué qu'aux personnes ou autorités (y compris les tribunaux et les organes administratifs) relevant de la compétence de cette Partie contractante qui sont concernées par l'établissement, la perception, le recouvrement ou l'exécution des impôts visés par le présent Accord, ou par les poursuites ou les décisions en matière de recours se rapportant à ces impôts. Ces personnes ou autorités ne peuvent utiliser ces renseignements qu'à ces fins. Elles peuvent, à ces mêmes fins, en faire état lors d'audiences publiques de tribunaux ou dans des décisions judiciaires. Les renseignements ne peuvent être divulgués à toute autre personne, entité ou autorité ou à toute autre autorité étrangère, Etat ou territoire souverain qui n'est pas partie au présent Accord sans l'autorisation écrite expresse de l'autorité compétente de la Partie requise. De même, les renseignements reçus par la Partie requise dans le cadre d'une demande d'assistance qui lui est soumise en vertu du présent Accord sont tenus confidentiels dans la Partie requise.

Article 9

Frais

A moins que les autorités compétentes des Parties contractantes n'en conviennent autrement, les frais indirects exposés pour fournir l'assistance sont supportés par la Partie requise, et les frais directs exposés pour fournir l'assistance (y compris les frais résultant du recours à des conseillers externes dans le cadre du contentieux ou à d'autres fins) sont supportés par la Partie requérante. Les autorités compétentes se concertent périodiquement au sujet du présent article. En particulier, l'autorité compétente de la Partie requise consulte à l'avance l'autorité compétente de la Partie requérante si elle s'attend à ce que la fourniture de renseignements concernant une demande spécifique donne lieu à des frais importants.

Article 10

Procédure amiable

1. En cas de difficultés ou de doutes entre les Parties contractantes au sujet de l'application ou de l'interprétation du présent Accord, les autorités compétentes s'efforcent de régler la question par voie d'accord amiable.
2. Outre les accords visés au paragraphe 1, les autorités compétentes des Parties contractantes peuvent déterminer d'un commun accord les procédures à suivre en application du présent Accord.
3. Les autorités compétentes des Parties contractantes peuvent communiquer entre elles directement lorsqu'elles recherchent un accord en application du présent article.
4. Les Parties contractantes peuvent également convenir d'autres formes de règlement des différends.

Article 11

Protocole

Le Protocole annexé au présent Accord en fait partie intégrante.

Article 12

Dispositions d'application

Les Parties contractantes adoptent toute législation nécessaire pour se conformer au présent Accord et lui donner effet.

Article 13

Entrée en vigueur

Chacune des Parties contractantes notifiera à l'autre l'accomplissement des procédures requises par sa législation pour l'entrée en vigueur du présent Accord. Le présent Accord entrera en vigueur à la date de la seconde de ces notifications, et prendra effet:

- a) en matière fiscale pénale, à cette date; et
- b) pour toutes les autres questions visées à l'article 1, à cette date mais seulement en ce qui concerne les périodes imposables commençant à partir de cette date ou, à défaut de période imposable, toutes les impositions prenant naissance à partir de cette date.

Article 14

Dénonciation

1. Le présent Accord restera en vigueur jusqu'à sa dénonciation. Chacune des Parties contractantes peut dénoncer l'Accord en notifiant cette dénonciation par écrit et par la voie diplomatique.
2. Cette dénonciation prend effet le premier jour du mois suivant l'expiration d'un délai de trois mois à compter de la date de réception de la notification de dénonciation par l'autre Partie contractante. Toutes les demandes reçues jusqu'à la date effective de dénonciation seront traitées conformément aux termes du présent Accord.
3. Après la dénonciation du présent Accord, les deux Parties contractantes restent liées par les dispositions de l'article 8 pour tous renseignements obtenus en application du présent Accord.

EN FOI DE QUOI les soussignés, à ce dûment autorisés par leurs Gouvernements respectifs, ont signé le présent Accord.

FAIT à Bruxelles le 11 avril 2013 et à Hamilton le 23 mai 2013, en double exemplaire, en langue anglaise.

PROTOCOLE
A
L'ACCORD
ENTRE
LE ROYAUME DE BELGIQUE
ET
LES BERMUDES
EN VUE DE L'ÉCHANGE DE RENSEIGNEMENTS EN MATIÈRE FISCALE

Lors de la signature de l'Accord entre le Royaume de Belgique et les Bermudes en vue de l'échange de renseignements en matière fiscale, les Parties contractantes sont convenues des dispositions suivantes, qui font partie intégrante du présent Accord:

1. En ce qui concerne l'article 5, paragraphe 5, sous-paragraphe a), il est entendu qu'il n'est pas nécessaire de fournir le nom du contribuable afin de déterminer son identité, si cette identité peut être déterminée à partir d'éléments équivalents.
2. En ce qui concerne l'article 9, il est entendu que :
 - a) les frais ordinaires exposés pour répondre à une demande d'échange de renseignements seront supportés par la Partie requise. Ces frais ordinaires comprendront normalement les frais d'administration internes de l'autorité compétente et tous les frais mineurs externes tels que les frais de courriers;
 - b) les frais suivants exposés par des tiers pour donner suite à la demande de renseignements sont considérés comme des frais extraordinaires et seront supportés par la Partie requérante :
 - (i) les frais raisonnables facturés pour du personnel employé par des tiers afin d'aider à répondre à la demande;
 - (ii) les frais raisonnables facturés par des tiers pour effectuer des recherches extraordinaires;
 - (iii) les frais supplémentaires raisonnables résultant de l'engagement d'experts, d'interprètes ou de traducteurs;
 - (iv) les frais de contentieux raisonnables de la Partie requise relatifs à une demande spécifique de renseignements;
 - (v) les frais raisonnables exposés pour obtenir des dépositions ou des témoignages, et
 - (vi) les frais et dépenses raisonnables, déterminés conformément aux montants autorisés en vertu de la législation pertinente, de la personne qui se présente volontairement en vue d'un entretien, d'une déposition ou d'un témoignage concernant une demande de renseignements spécifique.

Les frais extraordinaires ne comprennent en aucun cas les frais normaux afférents aux tâches courantes effectuées par des tiers, comme l'obtention et la fourniture de copies de documents.

- c) les autorités compétentes se concerteront dans chaque cas particulier où il est probable que les frais extraordinaires dépassent 1000 US\$ afin de décider si la Partie requérante maintient la demande et continuera à supporter les frais.
 - d) dans l'hypothèse où il serait difficile ou impossible pour la Partie requise de répondre à une ou plusieurs demandes de renseignements de la Partie requérante en raison d'un manque de personnel ou de ressources financières limitées, les autorités compétentes se consulteront et, si les deux parties en conviennent, la Partie requérante supportera les frais exposés pour répondre à une ou plusieurs demandes.
3. Les Gouvernements des Bermudes et du Royaume de Belgique entameront des négociations en vue de conclure une convention séparée tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, à condition que cette convention contienne:
- a) une disposition sur l'échange de renseignements basée sur le Modèle OCDE 2008. Une telle disposition devrait couvrir les trusts et les fondations et avoir, dans une certaine mesure, un effet rétroactif en ce qui concerne les dossiers pénaux. Un arrangement administratif devrait être conclu afin d'organiser l'échange de renseignements;
 - b) une disposition anti-abus selon laquelle, par exemple, aucune réduction ou exemption d'impôt prévue par la convention ne serait appliquée aux revenus versés dans le cadre d'un montage purement artificiel. Un arrangement n'est pas considéré comme purement artificiel si la preuve est apportée que cet arrangement reflète la réalité économique;
 - c) une clause d'assistance au recouvrement; et
 - d) une disposition visant à éviter la double exonération en ce qui concerne les personnes physiques.

EN FOI DE QUOI les soussignés, à ce dûment autorisés par leurs Gouvernements respectifs, ont signé le présent Protocole.

FAIT à Bruxelles le 11 avril 2013 et à Hamilton le 23 mai 2013, en double exemplaire, en langue anglaise.

AGREEMENT
BETWEEN
THE KINGDOM OF BELGIUM
AND
BERMUDA
FOR THE EXCHANGE OF INFORMATION RELATING TO TAX MATTERS

**AGREEMENT
BETWEEN
THE KINGDOM OF BELGIUM
AND
BERMUDA
FOR THE EXCHANGE OF INFORMATION RELATING TO TAX MATTERS**

**THE KINGDOM OF BELGIUM,
THE FLEMISH COMMUNITY,
THE FRENCH COMMUNITY,
THE GERMAN-SPEAKING COMMUNITY,
THE FLEMISH REGION,
THE WALLOON REGION,
and THE BRUSSELS-CAPITAL REGION,
on the one hand,**

AND

**BERMUDA,
on the other hand,**

WHEREAS the Government of the Kingdom of Belgium and the Government of Bermuda (as authorised by the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland) (“the Contracting Parties”) recognise that Bermuda’s present legislation already provides for cooperation and the exchange of information in criminal tax matters;

WHEREAS the Contracting Parties wish to enhance and facilitate the terms and conditions governing the exchange of information relating to taxes;

WHEREAS it is acknowledged that the Government of Bermuda has the right under the terms of its Entrustment from the United Kingdom to negotiate, conclude and perform a tax information exchange agreement with the Government of the Kingdom of Belgium;

WHEREAS by entering into the Agreement, the Government of the Kingdom of Belgium recognizes that, according to the OECD criteria, Bermuda is not considered to be engaging into any harmful tax practices, nor is it considered to be a tax haven;

HAVE AGREED as follows:

Article 1

Object and Scope of the Agreement

1. The competent authorities of the Contracting Parties shall provide assistance through exchange of information that is relevant to the administration and enforcement of the domestic laws of the Contracting Parties concerning taxes and tax matters covered by this Agreement. Such information shall include information that is relevant to the determination, assessment and collection of such taxes, the recovery and enforcement of tax claims, or the investigation or prosecution of tax matters.

Information will be considered relevant notwithstanding that a definite assessment of the pertinence of the information to an on-going investigation could only be made following the receipt of the information.

2. The rights and safeguards secured to persons by the laws or administrative practice of the requested Party remain applicable to the extent they do not unduly prevent or delay effective exchange of information.

Article 2

Jurisdiction

A requested Party is not obliged to provide information which is neither held by its authorities, nor in the possession or control of persons who are within its territorial jurisdiction.

Article 3

Taxes Covered

1. This Agreement shall apply to the following taxes:
 - a) in the case of Bermuda, the direct taxes of every kind and description imposed by the laws of Bermuda,
 - b) in the case of Belgium, taxes of every kind and description imposed on behalf of Belgium or of the political subdivisions or local authorities thereof.
2. This Agreement shall apply also to any identical or substantially similar taxes imposed after the date of signature of this Agreement in addition to or in place of the existing taxes. The competent authority of each Contracting Party shall notify the other of any substantial changes in laws which may affect the obligations of that Party pursuant to this Agreement. Furthermore, the taxes covered may be expanded by mutual agreement of the Contracting Parties in the form of an exchange of letters.

Article 4 Definitions

1. In this Agreement, unless otherwise defined:
 - a) “Belgium” means the Kingdom of Belgium; used in a geographical sense, it means the territory of the Kingdom of Belgium, including the territorial sea and any other area in the sea and in the air within which the Kingdom of Belgium, in accordance with international law, exercises sovereign rights or its jurisdiction;
 - b) “Bermuda” means the Islands of Bermuda, including its territorial sea;
 - c) “collective investment fund or scheme” means any pooled investment vehicle, irrespective of legal form;
 - d) “public collective investment fund or scheme” means any collective investment scheme or fund in which the purchase, sale or redemption of units, shares or other interests is not implicitly or explicitly restricted to a limited group of investors;
 - e) “company” means any body corporate, as well as entities and special asset endowments that are treated as a body corporate for tax purposes;
 - f) “competent authority” means,
 - (i) in the case of Bermuda, the Minister of Finance or an authorised representative of the Minister; and
 - (ii) in the case of Belgium, as the case may be, the Minister of Finance of the federal Government and/or of the Government of a Region and/or of a Community, or his authorised representative;
 - g) “criminal laws” means all criminal laws designated as such under domestic law, irrespective of whether such are contained in the tax laws, the criminal code or other statutes;
 - h) “criminal tax matters” means tax matters involving intentional conduct which is liable to prosecution under the criminal laws of the requesting Party;
 - i) “information” means any fact, statement or record in whatever form;
 - j) “information gathering measures” means administrative or judicial procedures enabling a requested Party to obtain and provide the information requested;
 - k) “person” means an individual, a company, a dormant inheritance and any other body of persons;
 - l) “principal class of shares” means the class or classes of shares representing a majority of the voting power or of the statutory capital of the company;
 - m) “publicly traded company” means any company whose principal class of shares is listed on a recognised stock exchange provided its listed shares can be readily purchased or sold by the public. Shares can be purchased or sold “by the public” if the purchase or sale of shares is not implicitly or explicitly restricted to a limited group of investors;

- n) “recognised stock exchange” means any stock exchange agreed upon by the competent authorities of the Contracting Parties;
 - o) “requested Party” means the Contracting Party to this Agreement which is requested to provide information or has provided information in response to a request;
 - p) “requesting Party” means the Contracting Party to this Agreement submitting a request for or having received information from the requested Party;
 - q) “tax” means any tax covered by this Agreement.
2. As regards the application of this Agreement at any time by a Contracting Party, any term not defined therein shall, unless the context otherwise requires or the competent authorities agree on a common meaning pursuant to the provisions of Article 10 of this Agreement, have the meaning that it has at that time under the laws of that Contracting Party, any meaning under the applicable tax laws of that Contracting Party prevailing over a meaning given to the term under other laws of that Contracting Party.

Article 5

Exchange of Information Upon Request

1. The competent authority of the requested Party shall provide upon request by the requesting Party information for the purposes referred to in Article 1. Such information shall be exchanged without regard to whether the requested Party needs such information for its own tax purposes or the conduct being investigated would constitute a crime under the laws of the requested Party if it had occurred in the territory of the requested Party.
2. If the information in the possession of the competent authority of the requested Party is not sufficient to enable it to comply with the request for information, the requested Party shall use all appropriate information gathering measures to provide the requesting Party with the information requested, notwithstanding that the requested Party may not, at that time, need such information for its own tax purposes.
3. If specifically requested by the competent authority of the requesting Party, the competent authority of the requested Party shall provide information under this Article, to the extent allowable under its domestic laws, in the form of depositions of witnesses and authenticated copies of original records.
4. Notwithstanding any contrary provisions in its domestic laws, each Contracting Party shall ensure that its competent authorities have the authority, subject to the terms of Articles 1 and 2 of this Agreement, to obtain and to provide upon request:
 - a) information held by banks, other financial institutions and any person, including nominees and trustees, acting in an agency or fiduciary capacity;
 - b) information regarding the ownership of companies, partnerships, collective investment schemes and other persons, including:
 - (i) within the constraints of Article 2, ownership information on all such persons in an ownership chain;
 - (ii) in the case of collective investment schemes, information on shares, units and other interests in the fund or scheme;

- (iii) in the case of trusts, information on settlors, trustees and beneficiaries;
- (iv) in the case of foundations, information on founders, members of the foundation council and beneficiaries; and
- (v) in the case of persons that are neither collective investment schemes, trusts or foundations, equivalent information to the information in subparagraphs (i) to (iv).

Further, this Agreement does not create an obligation on the Contracting Parties to obtain or provide ownership information with respect to publicly traded companies or public collective investment funds or schemes unless such information can be obtained without giving rise to disproportionate difficulties.

5. The competent authority of the requesting Party shall provide the following information to the competent authority of the requested Party when making a request for information under the Agreement to demonstrate the foreseeable relevance of the information to the request:
 - a) the identity of the person under examination or investigation;
 - b) the taxable period for which the information is requested;
 - c) a statement of the information sought including the nature of the information requested and the form in which the requesting Party would prefer to receive it;
 - d) the tax purpose for which the information is sought;
 - e) grounds for believing that the information requested is present in the requested Party or is in the possession or control of a person within the jurisdiction of the requested Party;
 - f) to the extent known, the name and address of any person believed to be in possession or control of the requested information;
 - g) a statement that the request is in conformity with the law and administrative practises of the requesting Party, that if the requested information was within the jurisdiction of the requesting Party then the competent authority of the requesting Party would be able to obtain the information under the laws of the requesting Party or in the normal course of administrative practice and that it is in conformity with this Agreement;
 - h) a statement that the requesting Party has pursued all means available in its own territory to obtain the information, except those that would give rise to disproportionate difficulty.
6. The competent authority of the requested Party shall forward the requested information as promptly as possible to the requesting Party. To ensure a prompt response, the competent authority of the requested Party shall:
 - a) Confirm receipt of the request in writing to the competent authority of the requesting Party and shall notify the competent authority of the requesting Party of deficiencies in the request, if any, within 60 days of the receipt of the request.
 - b) If the competent authority of the requested Party has been unable to obtain and provide the information within 90 days of receipt of the request, including if it encounters obstacles in furnishing the information or it refuses to furnish the information, it shall immediately inform the requesting Party, explaining the reason for its inability, the nature of the obstacles or the reasons for its refusal.

Article 6

Tax Examinations Abroad

1. By reasonable notice given in advance the competent authority of the requesting Party may request that the competent authority of the requested Party allows representatives of the competent authority of the requesting Party to enter the territory of the requested Party, to the extent permitted under its laws, to interview individuals and examine records with the prior written consent of the individuals or other persons concerned. The competent authority of the requesting Party shall give reasonable notice to the competent authority of the requested Party of the time and place of the intended meeting with the individuals concerned.
2. At the request of the competent authority of the requesting Party, the competent authority of the requested Party may allow representatives of the competent authority of the requesting Party to be present at the appropriate part of a tax examination in the territory of the requested Party.
3. If the request referred to in paragraph 2 is granted, the competent authority of the requested Party conducting the examination shall, as soon as possible, notify the competent authority of the requesting Party of the time and place of the examination, the authority or official designated to carry out the examination and the procedures and conditions required by the requested Party for the conduct of the examination. All decisions regarding the conduct of the tax examination shall be made by the requested Party conducting the examination.

Article 7

Possibility of Declining a Request

1. The competent authority of the requested Party may decline to assist:
 - a) where the request is not made in conformity with this Agreement, and in particular where the requirements of Article 5 are not met; or
 - b) where the requesting Party has not pursued all means available in its own territory to obtain the information, except where recourse to such means would give rise to disproportionate difficulty; or
 - c) where the disclosure of the information requested would be contrary to public policy (ordre public) of the requested party.
2. This Agreement shall not impose on the requested Party any obligation:
 - a) to provide information subject to legal privilege, or which would disclose any trade, business, industrial, commercial or professional secret or trade process, provided that information described in Article 5 paragraph 4 shall not by reason of that fact alone be treated as such a secret or trade process; or
 - b) to carry out administrative measures at variance with its laws and administrative practices, provided that nothing in this subparagraph shall affect the obligations of a Contracting Party under Article 5 paragraph 4 of this Agreement.
3. A request for information shall not be refused on the ground that the tax claim giving rise to the request is disputed.

4. The requested Party shall not be required to obtain and to provide information which the requesting Party would not be able to obtain under its own laws for purposes of the administration or enforcement of its own tax laws. The competent authority of the requested Party may decline to assist where the request is not made in conformity with this Agreement.
5. The requested Party may decline a request for information if the information is requested by the requesting Party to administer or enforce a provision of the tax law of the requesting Party, or any requirement connected therewith, which discriminates against a national or citizen of the requested Party as compared with a national or citizen of the requesting Party in the same circumstances.

Article 8

Confidentiality

Any information provided and received by the competent authority of a Contracting Party under this Agreement shall be treated as confidential and may be disclosed only to persons or authorities (including courts and administrative bodies) in the jurisdiction of the Contracting Party concerned with the assessment or collection of, the enforcement or prosecution in respect of, or the determination of appeals in relation to, the taxes covered by this Agreement. Such persons or authorities shall use such information only for such purposes. They may disclose the information in public court proceedings or in judicial decisions for these purposes. The information may not be disclosed to any other person or entity or authority or any other jurisdiction, State or sovereign territory not party to this Agreement without the express written consent of the competent authority of the requested Party. Information received by the requested Party in conjunction with a request for assistance under this Agreement shall likewise be treated as confidential in the requested Party.

Article 9

Costs

Unless the competent authorities of the Contracting Parties otherwise agree, indirect costs incurred in providing assistance shall be borne by the requested Party, and direct costs incurred in providing assistance (including costs of engaging external advisers in connection with litigation or otherwise) shall be borne by the requesting Party. The respective competent authorities shall consult from time to time with regard to this Article, and in particular the competent authority of the requested Party shall consult with the competent authority of the requesting Party in advance if the costs of providing information with respect to a specific request are expected to be significant.

Article 10

Mutual Agreement Procedure

1. Where difficulties or doubts arise between the Contracting Parties regarding the implementation or interpretation of this Agreement, the competent authorities shall endeavour to resolve the matter by mutual agreement.
2. In addition to the agreements referred to in paragraph 1, the competent authorities of the Contracting Parties may mutually agree on the procedures to be used under this Agreement.

3. The competent authorities of the Contracting Parties may communicate with each other directly for purposes of reaching agreement under this Article.
4. The Contracting Parties may also agree on other forms of dispute resolution.

Article 11 Protocol

The attached Protocol shall be an integral part of this Agreement.

Article 12 Implementation Legislation

The Contracting Parties shall enact any legislation necessary to comply with, and give effect to, the terms of this Agreement.

Article 13 Entry into Force

Each of the Contracting Parties shall notify to the other the completion of the procedures required by its law for the bringing into force of this Agreement. This Agreement shall enter into force on the date of the later of these notifications, and shall have effect:

- a) for criminal tax matters on that date; and
- b) for all other matters covered in Article 1, on that date, but only in respect of taxable periods beginning on or after that date, or, where there is no taxable period, all charges to tax arising on or after that date.

Article 14 Termination

1. This Agreement shall remain into force until terminated. Either Contracting Party may terminate the Agreement by giving a notice of termination in writing via diplomatic channel.
2. Such termination shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of notice of termination by the other Contracting Party. All requests received up to the effective date of termination will be dealt with in accordance with the terms of this Agreement.

3. After termination of this Agreement, both Contracting Parties shall remain bound by the provisions of Article 8 with respect to any information obtained under this Agreement.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorised thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

DONE in duplicate at Brussels , on 11 April 2013
and at Hamilton , on May 23, 2013 , in the English
language.

**PROTOCOL
TO
THE AGREEMENT
BETWEEN
THE KINGDOM OF BELGIUM
AND
BERMUDA
FOR THE EXCHANGE OF INFORMATION RELATING TO TAX MATTERS**

On the occasion of the signing of the Agreement between the Kingdom of Belgium and Bermuda for the exchange of information relating to tax matters, the Contracting Parties have agreed upon the following provisions, which are an integral part of this Agreement:

1. With respect to Article 5 paragraph 5 subparagraph a, it is understood that it is not necessary to provide the name of the taxpayer in order to define its identity, if this identity can be determined from equivalent elements.
2. With respect to Article 9, it is mutually decided that:
 - a) ordinary costs that are incurred for the purpose of responding to a request for information will be borne by the Requested Party. Such ordinary costs will normally cover internal administration costs of the Competent Authority and any minor external costs such as the cost of couriers;
 - b) the following costs incurred by third parties in complying with the request for exchange of information are considered extraordinary costs and will be borne by the Requesting Party:
 - (i) reasonable fees charged for staff employed by third parties in assisting with the request;
 - (ii) reasonable fees charged by third parties for carrying out extraordinary research;
 - (iii) reasonable supplementary costs of engaging experts, interpreters, or translators;
 - (iv) reasonable litigation costs of the Requested Party in relation to a specific request for information;
 - (v) reasonable costs for obtaining depositions or testimony; and
 - (vi) reasonable fees and expenses, determined in accordance with amounts allowed under applicable law, on the person who voluntarily appears for an interview, deposition or testimony relating to a particular information request.

In no case shall extraordinary costs include costs which normally cover routine tasks performed by third parties such as obtaining and providing copies of documents.

- c) the Competent Authorities will consult each other in any particular case where extraordinary costs are likely to exceed \$US 1000 to determine whether the Requesting Party will continue to pursue the request and bear the cost.
 - d) in the event that the Requested Party finds it difficult or impossible to comply with a single or multiple request/s for information from the Requesting Party because of limited staff or financial resources, the Competent Authorities will consult, and if mutually decided, the Requesting Party will bear the costs associated with complying with a request or multiple requests.
3. The Governments of Bermuda and the Kingdom of Belgium will enter into negotiations for a separate agreement for the avoidance of double taxation with respect to taxes on income and on capital, provided it contains:
- a) a provision on the exchange of information based on the 2008 OECD Model. Such provision should cover trusts and foundations and be retroactive to some extent as concerns criminal files. An administrative arrangement should be concluded to organize the exchange of information;
 - b) an anti-abuse provision according to which for example, no reduction in tax or exemption from tax provided for in the agreement shall be applied to income paid in connection with a wholly artificial arrangement. An arrangement shall not be considered as wholly artificial where evidence is produced that the arrangement reflects economic reality;
 - c) an aid in recovery provision; and
 - d) a provision for the avoidance of double exemption with respect to individuals.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorised thereto by their respective Governments, have signed this Protocol.

DONE in duplicate at Brussels on 11 April 2013 and at Hamilton on May 23, 2013 in the English language.